

Załącznik
do uchwały Rady Gminy Malbork
Nr XXXIX/364/2014 z dnia 28.08.2014 r.

Strategia Rozwoju

GMINY MALBORK

d o 2 0 2 0 r o k u

Gdańsk, kwiecień 2014

Opracowanie wykonane przez:

AMT Partner Sp. z o. o.

Ul. Jaśkowa Dolina 16

80-252 Gdańsk

www.amtpartner.pl

15
lat
1999-2014

Spis treści

1	Wstęp.....	5
2	Metodologia	6
3	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Malbork.....	8
3.1	Położenie Gminy	8
3.2	Demografia.....	9
3.3	Gospodarka	13
3.4	Infrastruktura techniczna	15
3.5	Rynek pracy i bezrobocie	22
3.6	Mieszkalnictwo	24
3.7	Ochrona środowiska przyrodniczego	25
3.8	Obiekty zabytkowe.....	29
3.9	Turystyka i baza turystyczna	33
3.10	Oświata i edukacja.....	36
3.11	Kultura i sport	36
3.12	Ochrona zdrowia	38
3.13	Instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Malbork.....	39
3.14	Pomoc społeczna.....	40
3.15	Finanse.....	40
3.16	Zagospodarowanie przestrzenne i dostępność terenów inwestycyjnych.....	45
3.17	Polityka inwestycyjna Gminy Malbork	49
4	Analiza obszarów problemowych Gminy Malbork	52
5	Analiza SWOT	57
6	Wizja rozwoju.....	60
7	Misja rozwoju	61

8	Wartości	62
9	Cele strategiczne.....	63
10	Wdrażanie i monitorowanie strategii	65
Załącznik 1 Zgodność celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi oraz gminnymi dokumentami o charakterze strategicznym		68
Załącznik 2 – Programy operacyjne.....		77
Załącznik 3 – Inwestycje planowane do 2020 roku		83
Załącznik 4 – Strategiczna karta wyników		85

1 Wstęp

Potrzeba posiadania strategii rozwoju przez Gminę Malbork wynika z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której określono, że politykę rozwoju w skali lokalnej prowadzi samorząd powiatowy i gminny na podstawie strategii rozwoju.

Niniejsza Strategia jest najważniejszym, podstawowym oraz nadrzędnym dokumentem polityki rozwoju Gminy Malbork. Jest elementem wyjściowym przygotowywania planistycznych dokumentów gminy. Jest także dokumentem wyrażającym wspólną wizję rozwoju oraz wyznacza drogę do osiągnięcia celów strategicznych.

Motywytem przygotowania aktualizacji dokumentu strategicznego była konieczność dostosowania zapisów strategii do założeń zaktualizowanego w 2012 roku dokumentu strategicznego wyznaczającego cele i zadania rozwojowe na poziomie wojewódzkim – Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

2 Metodologia

Rozpoczynając planowanie procedury związanej z opracowaniem „Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku” uznano, że jej budowa powinna być przede wszystkim procesem społecznym. Dotychczasowe doświadczenie władz samorządowych potwierdzało fakt, iż warunkiem opracowania skutecznej strategii jest zaangażowanie lokalnych liderów społeczności w ramach planowania strategicznego rozwoju.

Przygotowanie aktualizacji Strategii rozpoczęto od analizy istniejących uwarunkowań rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Malbork. Bazując na tych kluczowych kwestiach sformułowano diagnozę stanu gminy, a następnie wyznaczono wizję i misję gminy Malbork oraz określono priorytety, cele i kierunki działania.

W Strategii Rozwoju Gminy Malbork wyznaczono cele, których horyzont czasowy sięga roku 2020. Należy jednak pamiętać, że jest to dokument żywy i podlegać będzie modyfikacjom uzależnionym od postępów w jej realizacji, a także tendencji globalnych i krajowych oraz od zmian zachodzących w bezpośrednim otoczeniu. Monitorowanie i okresowa ewaluacja wdrażania Strategii dokonywane będą na podstawie wskaźników realizacji celów oraz ogólnych wskaźników charakteryzujących rozwój gminy w sferach: gospodarczej, społecznej oraz przestrzennej. Konkluzje po dokonaniu analizy oraz oceny eksperckiej będą dla samorządu podstawą do wprowadzania ewentualnych zmian i nowelizacji Strategii.

W celu wykorzystania narzędzi strategicznych dokonano podziału terenu gminy Malbork na obszary problemowe, których identyfikacja dokonana została w drodze konsultacji z pracownikami Urzędu Gminy, w oparciu o zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Wyodrębniono główne obszary problemowe, które obok diagnozy stanu społeczno – gospodarczego, stanowiły punkt wyjścia do zidentyfikowania celów strategicznych.

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Malbork dokonuje wyboru obszarów gminnej polityki rozwoju w sferze przestrzennej i społeczno-gospodarczej, których wsparcie, w ramach istniejących uwarunkowań budżetowych, przyczyni się do najbardziej

efektywnego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy w horyzoncie czasowym do 2020 roku. Wart podkreślenia jest jednak fakt, że wybór ten nie ogranicza możliwości kreowania konkretnych wizji rozwojowych i przedsięwzięć inwestycyjnych przez szerokie grono interesariuszy rozwoju gminy Malbork, w tym zewnętrznych względem samorządu terytorialnego tj. mieszkańców, przedsiębiorców, instytucji i organizacji społecznych, itp.

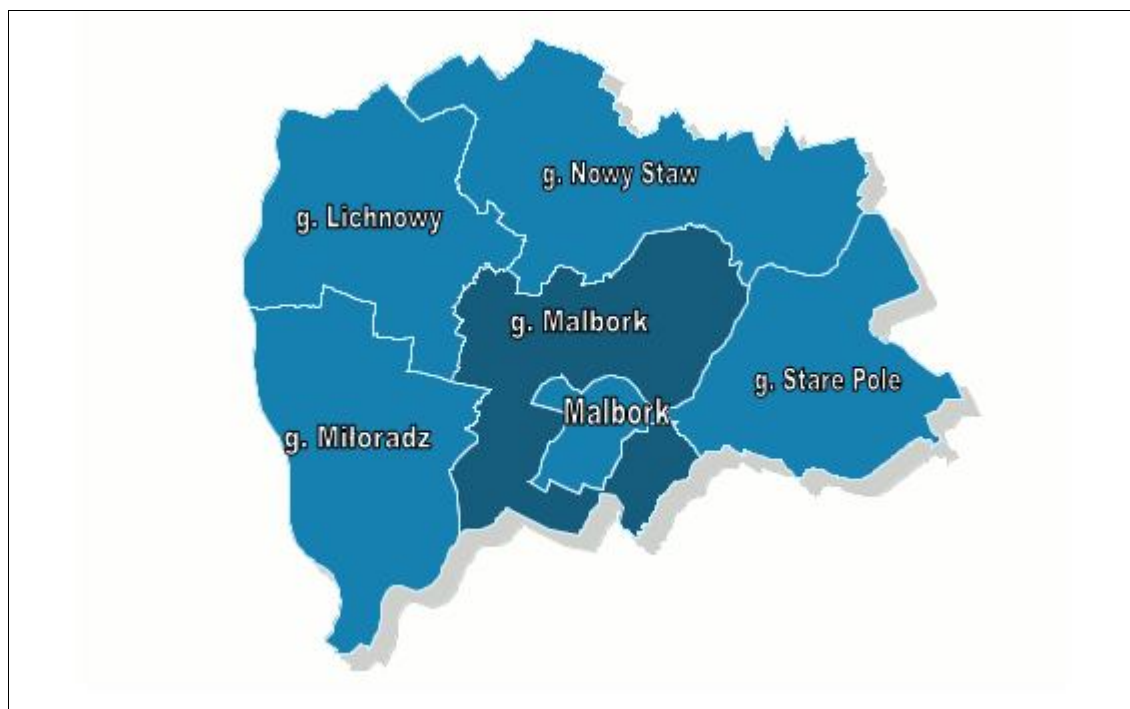
3 Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Malbork

3.1 Położenie Gminy

Gmina Malbork położona jest we wschodniej części Województwa Pomorskiego na urodzajnych terenach delty Wisły, wchodzących w skład Żuław Wiślanych. Administracyjnie gmina leży na terenie powiatu malborskiego zajmując ok. 20% jego powierzchni (101 km²). Obszar gminy otacza słynące z gotyckiego zamku krzyżackiego miasto Malbork. Gmina Malbork graniczy ponadto z gminami: Nowy Staw, Stare Pole, Stary Targ, Sztum, Miłoradz i Lichnowy. Granice gminy w większości wyznaczone są przez koryta rzek: Nogat i Święta.

Położenie gminy Malbork na terenie powiatu przedstawia mapa.

Mapa. Gmina Malbork na tle powiatu

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Gmina Malbork składa się z 18 sołectw: Cisy, Grobelno, Kałdowo 2, Kałdowo Wieś, Kamienica, Kamionka, Kościeleczyki, Kraśniewo, Lasowice Małe, Lasowice Wielkie, Lasowice Agro Lawi, Nowa Wieś, Pielica, Stogi, Szawałd, Tragamin, Wielbark, Wielbark-Poligon.

Gmina Malbork oddalona o 59 km od Gdańska i 37 km od Elbląga posiada bardzo dobre otoczenie komunikacyjne. Bezpośrednio przez teren gminy przebiegają dwie drogi krajowe:

- droga krajowa nr 22 (od przejścia granicznego polsko-rosyjskiego w Grzechotkach do granicy z Niemcami w Kostrzynie), łącząca się z drogą krajową nr 91 (odcinek Gdańsk - Toruń) oraz z autostradą A1 na węźle Swarżyn, a także z obwodnicą Elbląga w ciągu drogi ekspresowej S7 (fragment drogi krajowej nr 7),
- droga krajowa nr 55 (Nowy Dwór Gdański – Stolno) łącząca się z drogą krajową nr 7 prowadzącą z Żukowa przez Warszawę do granicy ze Słowacją w Chyżnem. Droga nr 7 jest częścią międzynarodowej drogi europejskiej E77 prowadzącą dalej przez Słowację do Budapesztu oraz na odcinku Gdańsk – węzeł Elbląg-Wschód, częścią trasy E28.

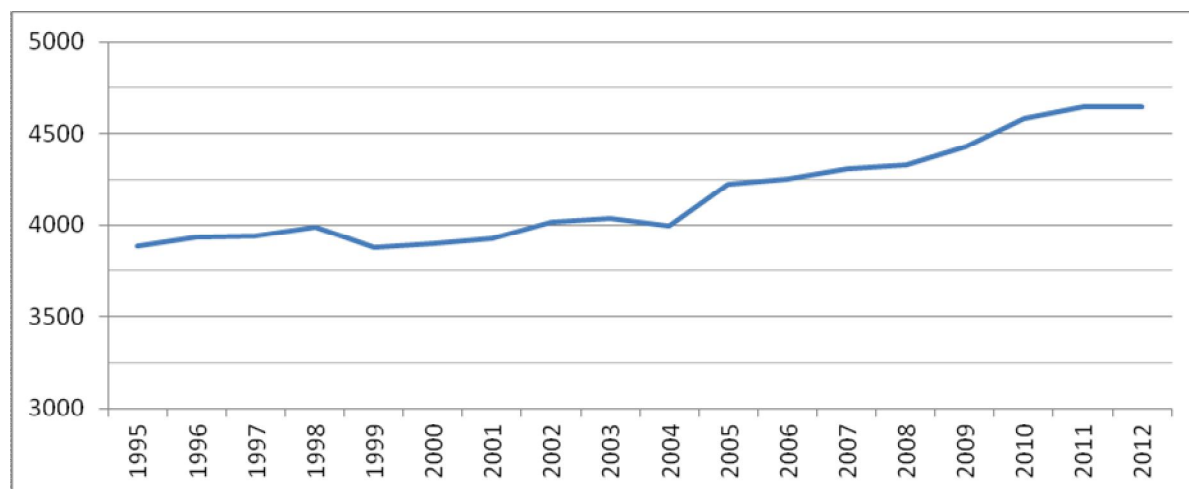
Poza tym przez gminę Malbork przebiegają trzy linie kolejowe:

- nr 9 (trasa europejska E65) Gdynia – Warszawa,
- nr 204 łącząca Malbork z Mamonowem w obwodzie Kaliningradzkim,
- nr 207 łącząca Toruń Wschodni z Malborkiem.

3.2 Demografia

Liczba mieszkańców gminy Malbork od lat rośnie, jednak tempo tego wzrostu jest stosunkowo niewielkie. Od 1995 roku liczba mieszkańców wzrosła o 761 osób i obecnie wynosi 4646, z czego kobiety stanowią 51% ludności a mężczyźni 49%. Zmiany liczby ludności od roku 1995 obrazuje wykres.

Wykres. Wzrost liczby ludności w gminie Malbork w latach 1995-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Strukturę ludności w latach 2005-2012 z podziałem na mężczyzn i kobiety przedstawiono w tabeli.

Tabela. Liczba mieszkańców gminy Malbork w latach 2005-2012 z podziałem na płeć

Liczba mieszkańców	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mężczyźni	2 140	2 146	2 175	2 197	2 222	2 309	2 324	2 321
Kobiety	2 086	2 105	2 131	2 136	2 203	2 271	2 323	2 325
OGÓŁEM	4 226	4 251	4 306	4 333	4 425	4 580	4 647	4 646

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie Malbork w latach 2005-2010 dostrzegalne były korzystne trendy w aspekcie przyrostu naturalnego oraz migracji w ruchu wewnętrznym. Wartość salda migracji wewnętrznych do roku 2009 utrzymywała się na stałym, rosnącym poziomie. Wartość przyrostu naturalnego od lat pozostaje na dodatnim poziomie, jednak ulega ciągłym zmianom. Najwyższą wartość przyrostu naturalnego w gminie Malbork zaobserwowano w 2006 roku. Był to równocześnie rok charakteryzujący się największym odpływem mieszkańców zagranicę. Migracje zagraniczne pozostają na wyrównanym poziomie.

Szczegółowe dane dotyczące przyrostu naturalnego i salda migracji obrazuje tabela.

Tabela. Ruch naturalny i wędrówkowy w gminie Malbork w latach 2005-2012

Ruch naturalny i wędrówkowy	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Przyrost naturalny	38	50	31	18	32	35	19	8
Saldo migracji w ruchu wewnętrznym	-4	46	20	50	93	38	48	36
Saldo migracji zagranicznych	0	-13	-5	1	2	0	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gęstość zaludnienia w gminie Malbork w ostatnich pięciu latach utrzymuje się na stabilnym poziomie. W 2012 roku wartość ta była równa 46 osób/km².

Struktura ekonomiczna grup wiekowych dla gminy Malbork w latach 2007-2012 wykazywała najbardziej dynamiczny wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym zmniejszającym się wskaźniku obciążenia demograficznego.

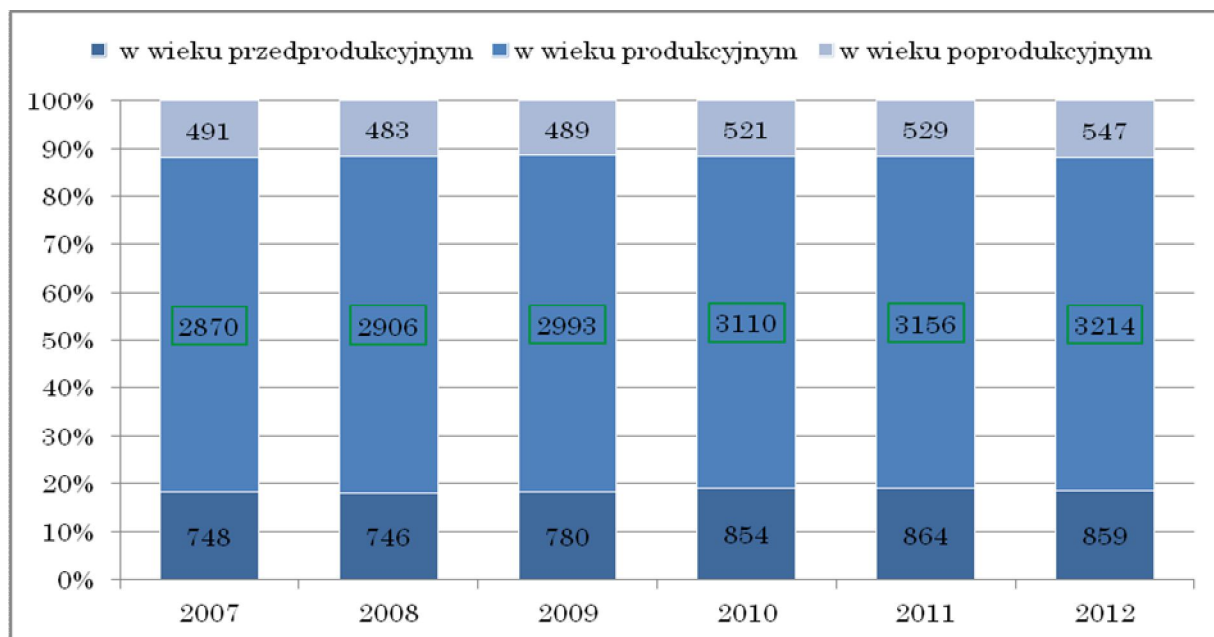
Powyższe spostrzeżenia obrazuje tabela i wykres.

Tabela. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Malbork w latach 2007-2012

Liczba mieszkańców	2007	2008	2009	2010	2011	2012
W wieku przedprodukcyjnym	748	746	780	854	864	859
W wieku produkcyjnym	2 870	2 906	2 993	3 110	3 156	3 214
W wieku poprodukcyjnym	491	483	489	521	529	547

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Wzrost liczby ludności w gminie Malbork w latach 1995-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największym, pod względem liczby ludności sołectwem gminy jest Nowa Wieś Malborska, w której mieszka obecnie 965 mieszkańców, natomiast drugim pod względem liczby ludności jest Tragamin z liczbą 447 mieszkańców.

Liczbę mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy Malbork przedstawiono w tabeli.

Tabela. Liczba mieszkańców sołectw w gminie Malbork

Sołectwo	Cisy	Grobelno	Kałdowo	Kałdowo 2	Kamienica	Kapustowo	Kamionka	Kościeleczyki	Kraśniewo
liczba mieszkańców	331	291	75	117	130	62	94	443	266
Sołectwo	Lasowice Małe	Lasowice Wielkie	Lasowice Agro Lawi	Nowa Wieś Malborska	Pielica	Stogi	Szawałd	Tragamin	Wielbark
liczba mieszkańców	54	305	170	965	4	404	264	477	104

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Malbork

3.3 Gospodarka

Gmina Malbork ma charakter typowo rolniczy, a przemysł jest słabo rozwinięty. Na terenie gminy zarejestrowanych jest 419 podmiotów gospodarczych, z czego tylko 5 to podmioty sektora publicznego. Podmioty gospodarcze prowadzą działalność między innymi w zakresie usług budowlanych, usług rolniczych, napraw maszyn rolniczych, transportu zarobkowego, handlu hurtowego, detalicznego i obwoźnego artykułów spożywczych i przemysłowych, mechaniki pojazdowej, blacharstwa oraz lakiernictwa.

Poniższa tabela obrazuje zmiany w ilości podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2007-2012 w gminie Malbork.

Tabela. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w latach 2007-2012 w gminie Malbork

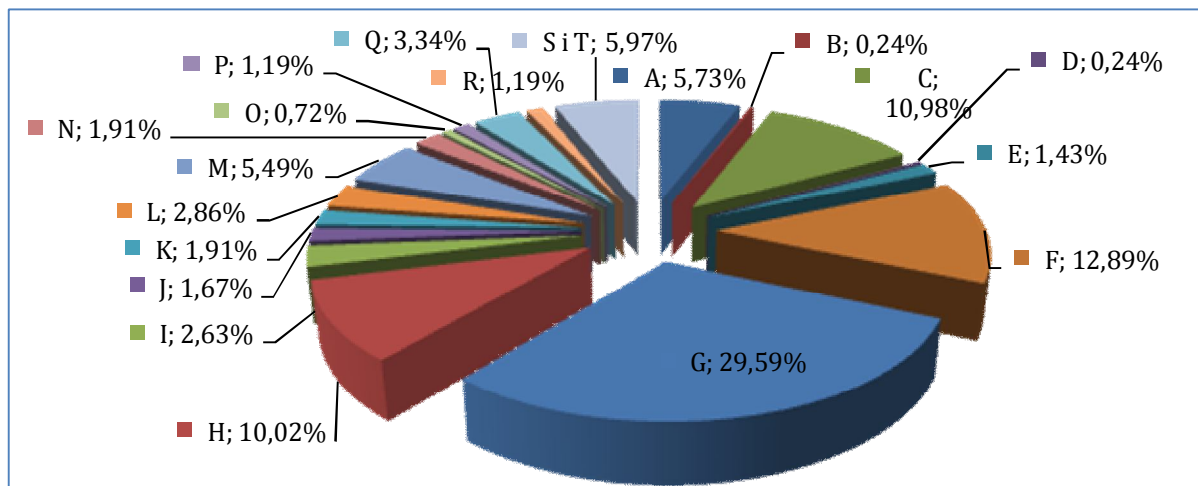
Podmioty w rejestrze REGON	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sektor publiczny	6	6	6	6	6	5
Sektor prywatny	303	327	337	377	392	414
Ogółem	309	333	343	383	398	419

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dokonując podziału ze względu na sekcje PKD w gminie Malbork możemy wyróżnić wiodące branże gospodarki. W 2012 roku, prawie 30% podmiotów w gminie należało do sekcji G – handel hurtowy i detaliczny. Na drugim miejscu znalazły się podmioty funkcjonujące w sekcji F – budownictwo (12,89%). Niewiele mniej zgromadziły sekcje: C – przetwórstwo przemysłowe (10,98%) oraz H – transport, gospodarka magazynowa i łączność (10,02%).

Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej w poszczególnych sekcjach PKD prezentuje poniższy wykres.

Wykres. Udział procentowy podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji w gminie Malbork zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2012 roku

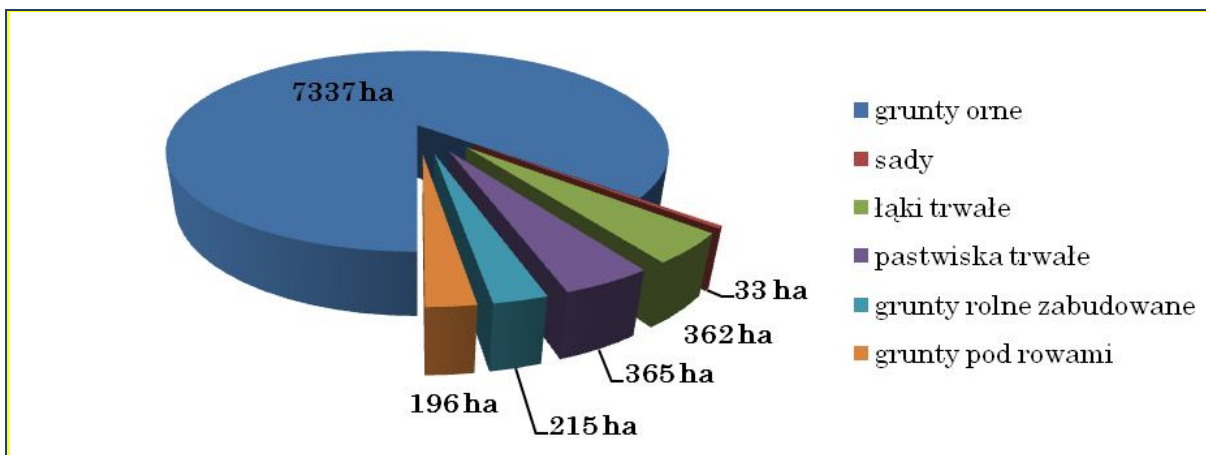

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Niewielka skala przedsiębiorczości powiązana jest częściowo z wysokim poziomem bezrobocia, którym powiat malborski wyróżnia się na tle województwa pomorskiego. Bez pracy znajduje się tu co czwarty zdolny do podjęcia zatrudnienia mieszkaniec powiatu. Mając na uwadze, iż jest to średnia wartość dla całego obszaru, należy stwierdzić, iż obszary wiejskie powiatu dotknięte są tym problemem w skali jeszcze poważniejszej.

Jeden z podstawowych działów gospodarki gminy Malbork stanowi rolnictwo. Ogólna powierzchnia użytków rolnych gminy Malbork wynosi 8 712 ha, co stanowi 86,54% ogólnej powierzchni gruntów gminy. Pod względem rolniczego użytkowania ziemi zdecydowanie dominują grunty orne nad łąkami, pastwiskami, sadami itp.

Wykres. Struktura użytków rolnych w ha w gminie Malbork

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W strukturze zasiewów w gminie Malbork dominują zboża (pszenica ozima i jara) oraz uprawy przemysłowe (buraki cukrowe i rzepak). Rolnicy uprawiają również rośliny strączkowe przeznaczone dla przetwórstwa warzywnego oraz zioła. Największy udział w produkcji zwierzęcej ma natomiast trzoda chlewna oraz bydło.

3.4 Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy gminy Malbork zaopatrywani są w wodę do celów bytowych z komunalnych ujęć wody eksploatowanych przez:

1. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, ul. Chrobrego 31, Malbork (z sieci miejskiej miasta Malbork zaopatrywane są miejscowości: Nowa Wieś i Grobelno);
2. Centralny Wodociąg Żuławski, ul. Warszawska 28A, Nowy Dwór Gdański (ujęcie Kraśniewo zaopatruje miejscowości Kraśniewo, Cisy, Czerwone Stogi; natomiast miejscowości Lasowice Małe, Lasowice Wielkie, Kościeleczyki, Kamienica, Kamionka, Gajewo – Tragamin, Stogi i Kapustowo są podłączone do sieci CWŻ);
3. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, ul. Kochanowskiego 28, Sztum (Wielbark);
4. Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (ujęcia lokalne: Kamienica – zaopatruje Kamienice i Szawałd – zaopatruje Szawałd; właścicielem ujęć jest Gmina Malbork).

Ponadto gmina Malbork zaopatrywana jest w wodę z ujęcia zlokalizowanego na terenie gminy Sztum. Ujęcie wody Uśnice dostarcza wodę do wsi Uśnice Dolne, Parpary, Węgry, Gościszewo i Wielbark w gm. Malbork.

Na terenie gminy Malbork zlokalizowane jest także ujęcie wód podziemnych na potrzeby przedsiębiorstwa przemysłowego. Ponadto pobierane są wody ze źródła powierzchniowego, jakim jest rzeka Nogat.

Woda uzdatniana dla zaopatrywania potrzeb bytowych mieszkańców gminy Malbork dostarczana jest siecią wodociagową eksploatowaną przez wyżej wymienione podmioty. Z sieci wodociagowej w gminie Malbork korzysta blisko 94% mieszkańców (tj. 4 312 osób). Długość czynnej sieci rozdzielczej w 2012 roku wynosiła 44,4 km.

Na terenie gminy Malbork kontrolę stanu ujmowanych i oczyszczanych wód podziemnych na eksploatowanych ujęciach, a także kontrolę wody na sieci wodociągowej prowadzi Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Malborku oraz podmioty eksploatujące poszczególne ujęcia wód oraz sieci wodociągowe.

Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy Malbork funkcjonuje system zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych poprzez systemy kanalizacji eksploatowane przez:

1. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Malborku,
2. Zakład Gospodarki Komunalnej w Malborku,
3. Urząd Gminy w Malborku.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2012 roku wynosiła 16,9 km. Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w 2012 roku wynosiła 933 osoby. Miejscowości Grobelno, Kościeleczyki i Tragamin posiadają kanalizację sanitarną, a 100% posesji w tych miejscowościach jest przyłączonych do sieci. Natomiast miejscowość Nowa Wieś Malborska jest częściowo skanalizowana – infrastrukturę w tym zakresie posiadają: osiedle mieszkaniowe wielorodzinne Nowa Wieś Malborska – Wielbark oraz nieruchomości położone przy ul. Francuskiej, Belgijskiej, Norweskiej, Fińskiej, Litewskiej, Łotewskiej, Estońskiej, Szwedzkiej.

W ramach przyszłych inwestycji związanych z gospodarką ściekową na terenie gminy Malbork planuje się do końca I kwartału 2014 r. zakończenie prac projektowych na budowę sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kałdowo 2 (POHZ Czerwone Stogi), Cisy, Kraśniewo ze zrzutem ścieków do Oczyszczalni Ścieków w Miłoradzu. Natomiast wykonanie prac budowlano-montażowych planuje się na lata 2015-2019.

Biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia ścieków znajduje się na terenie gminy Malbork w Kałdowie Wsi i jest w zarządzaniu Spółki Wodno-Ściekowej „NOGAT”. Oczyszczalnia obsługuje ok. 31 300 mieszkańców miasta Malbork, ok. 5 600 mieszkańców miasta i gminy Nowy Staw oraz ok. 750 mieszkańców gminy Malbork. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Nogat.

Osady ściekowe po stabilizacji i odwodnieniu przekazywane są różnym odbiorcom wyłoniętym corocznie w ramach przetargu publicznego. Według informacji

Przedsiębiorstwa NOGAT rocznie powstaje 6 220 mg osadów tj. 1224 mg suchej masy przy uwodnieniu 80 %.

Przepustowość oczyszczalni wg pozwolenia wodno-prawnego:

- okres bezdeszczowy - $Q = 12$ tys. m³/dobę
- okres intensywnych opadów atmosferycznych - $Q = 22$ tys. m³/dobę

Aktualny stopień eksploatacji to około 50%.

Okolo 25% terenu gminy Malbork znajduje się na obszarze Aglomeracji Wodno-Ściekowej Malbork, wyznaczonej Rozporządzeniem nr 45/06 Wojewody Pomorskiego Wojewody zmieniającym rozporządzenie w sprawie wyznaczenia aglomeracji Malbork (Dz. Urz. Województwa Pomorskiego Nr 29 poz. 577 z dn. 15.03.2006).

Elektroenergetyka

Źródłem zaopatrzenia gminy w energię elektryczną są dwie stacje transformatorowe GPZ w mieście Malbork. Przez teren gminy Malbork przechodzi linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia o napięciu znamionowym 400 kV oraz szereg linii elektroenergetycznych o napięciu znamionowym 110 kV i niższym.

Energia odnawialna

Na terenie gminy funkcjonują dwie elektrownie wodne:

- Rakowiec – Kamienica, gm. Malbork:
- „MEW Szonowo” – Kraśniewo, gm. Malbork:

Ponadto na terenie gminy Malbork planuje się następujące instalacje produkujące energię odnawialną:

- biogazownia o mocy 2 MW (dz. nr 8/8, obręb Nowa Wieś) - firma Produkcyjno Handlowa „ARCONA”, Al. Wojska Polskiego 91, 82 - 200 Malbork,
- biogazownia rolnicza o mocy 750 kWe (dz. nr 5/40, obręb Tragamin) – Ośrodek Hodowli Zarodowej „GAJEWO” Sp. z o. o., Kałdowo 2, 82 - 200 Malbork,

(Opracowane na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Malbork).

Planowana jest budowa elektrowni wiatrowych na terenie gminy m. in. w miejscowościach Kościeleczyki, Lasowice Wielkie, Stogi.

Gazownictwo

Przez obszar południowej części gminy Malbork przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia, ze stacją redukcyjną w Nowej Wsi Malborskiej. Przez wschodnią część gminy przebiega odgałęzienie gazociągu w kierunku Nowego Stawu. Nadal jednak w części gospodarstw domowych wykorzystywany jest gaz butlowy. Na terenie powiatu malborskiego sieć gazowniczą rozwija Pomorska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zakład Gazowniczy w Gdańsku.

Długość czynnej sieci gazowej w gminie Malbork, na podstawie danych z 2012 roku, wynosi 34 099 m. Odbiorcami gazu jest 105 gospodarstw domowych, zamieszkiwanych przez 392 mieszkańców.

Komunikacja

1. Drogi

Sieć drogową na terenie gminy Malbork tworzą ogólnodostępne drogi publiczne, które ze względu na funkcję, jaką pełnią dzieli się drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i drogi gminne.

Drogi krajowe

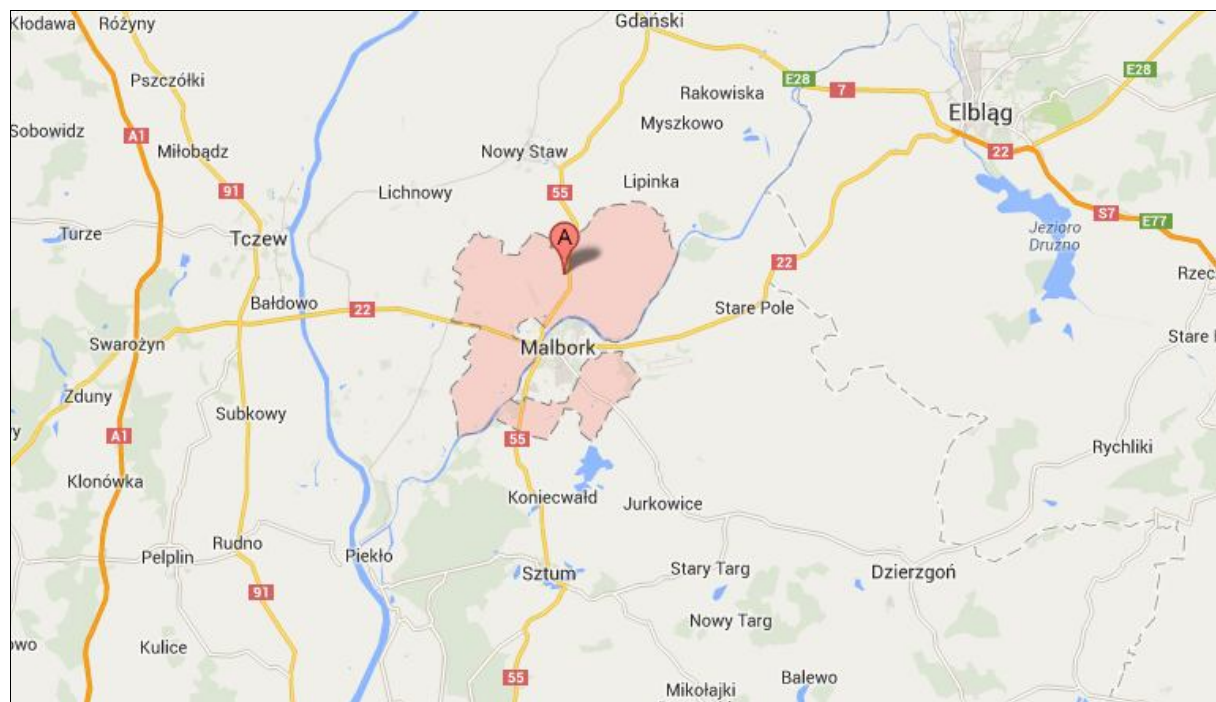
Przez teren gminy Malbork przebiegają drogi krajowe nr:

- droga krajowa nr 22 (od przejścia granicznego polsko-rosyjskiego w Grzechotkach do granicy z Niemcami w Kostrzynie), łącząca się z drogą krajową nr 91 (odcinek Gdańsk Toruń) oraz z autostradą A1 na węźle Swarozyn, a w kierunku wschodnim z obwodnicą Elbląga w ciągu drogi ekspresowej S7;
- droga krajowa nr 55 (Nowy Dwór Gdański – Stolno) łącząca się z drogą krajową nr 7 prowadzącą z Żukowa przez Warszawę do granicy ze Słowacją w Chyżnem.

Drogi krajowe przebiegające przez powiat malborski należą do GDDKiA Gdańsk, rejon Tczew. Zgodnie z danymi przekazanymi przez GDDKiA w Gdańsku, drogi w tym rejonie mają w większości zadowalający stan techniczny (niecałe 55 % - 2008 r.), jednak ponad 25 % długości dróg ma stan określany jako zły.

Położenie gminy na tle sieci dróg krajowych przedstawia poniższa mapa.

Mapa. Gmina Malbork na tle sieci dróg krajowych

Źródło: <http://maps.google.pl>

Drogi wojewódzkie

Przez teren powiatu malborskiego przebiega jedna droga wojewódzka nr 515, przechodząca przez miasto i gminę Malbork. Zarządcą drogi nr 515 jest Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku - Rejon Dróg Wojewódzkich Sztum.

Drogi powiatowe

Podstawowy układ drogowy w samej gminie tworzą drogi powiatowe stanowiące połączenie regionalnych ośrodków z ośrodkami gminnymi i ośrodków gminnych między sobą oraz zapewniają powiązania z siecią dróg wojewódzkich i krajowych. Na terenie gminy znajduje się 11 odcinków dróg powiatowych o długości około 48 km.

Wykaz dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Malbork przedstawiono w tabeli.

Tabela. Drogi powiatowe na terenie gminy Malbork

l.p.	Nr drogi	Nazwa drogi	Zarządca drogi
1.	2920/09127	Tralewo – Stogi – droga krajowa nr 22	ZDP Malbork
2.	2921G/09128	Stogi – Kościeleczyki	ZDP Malbork
3.	2927G/09139	Świerki – Laskowice Wielkie – Tragamin	ZDP Malbork
4.	2928G/09140	Laskowice Małe – Pólmieście	ZDP Malbork
5.	2929G/09141	Kamionka – Szawałd – Laskowice Wielkie	ZDP Malbork
6.	2902G/09478	Mątowy Wielkie – Miłoradz – Kraśniewo	ZDP Malbork
7.	2904G/09480	Cisy – Pogorzała Wieś – Miłoradz	ZDP Malbork
8.	2905G/09481	Malbork – Grobelno – Kraśniewo	ZDP Malbork
9.	2902G/09478	Mątowy Wielkie – Miłoradz – Kraśniewo	ZDP Malbork
10.	2927G/09139	Świerki – Lasowice – Tragamin	ZDP Malbork
11.	2928G/09140	Laskowice Małe – Pólmieście	ZDP Malbork

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZDP Malbork

Drogi gminne

Sieć dróg powiatowych uzupełnia sieć dróg gminnych stanowiących najniższą kategorię połączeń i obsługujących bezpośrednio wszystkie jednostki osadnicze w gminie. W gminie Malbork, drogi gminne zajmują długość 38,118 km i ciągną się wzdłuż 19 odcinków. Odcinki te posiadają różne nawierzchnie, które przedstawiają się następująco:

- drogi brukowane – 3 090 m,
- drogi pokryte kostką Polbruk – 3 708 m,
- drogi asfaltowe – 3 980 m,
- drogi o nawierzchni YOMB – 8 400 m,
- drogi gruntowe – 18 940 m.

Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Malbork przedstawiono w tabeli.

Tabela. Drogi gminne na terenie gminy Malbork

l.p.	Nr ewidencyjny	Nazwa drogi	Długość drogi [m]	Rodzaj nawierzchni
1.	202001G	Stogi wieś - Stogi ZR 840	840	bruk
2.	202002G	Starynia – Stogi	1 050	gruntowa
3.	202003G	Stogi – Kościeleczyki	3 000	gruntowa
4.	202004G	Stogi – Motyliniec	2 000	gruntowa
5.	202005G	Kałdowo Wieś– Stogi	2 000	kostka „Polbruk”
6.	202006G	Kałdowo Wieś – Kapustowo	508	kostka „Polbruk”
7.	202007G	Kościeleczyki – Kościeleczyki ZR	2180	kostka „Polbruk” asfalt – 980 mb
8.	202008G	Lasowice Wielkie. – Martąg	1 440	gruntowa
9.	202009G	Lasowice Wlk. – Sadowo	3 000	asfalt
10.	202010G	Kamionka – Pielica	2 500	gruntowa
11.	202011G	Kamionka – Kałdowo	1 700	plyty „Yomb”
12.	202012G	Kamienica – przez wieś	1 500	gruntowa
13.	202013G	Kraśniewo – Szonowo	1 000	gruntowa
14.	202014G	ul. Działdowska – Nowa Wieś Malborska	5 000	plyty „Yomb”
15.	202015G	ul. Kasztanowa – Nowa Wieś Malborska	1 500	gruntowa
16.	202016G	ul. Zwierzyniecka – Nowa Wieś Malborska	1 700	plyty „Yomb”
17.		ul. Miedziana – Nowa Wieś Malborska	1 200	kostka „Polbruk”
18.		ul. Lipowiec – Nowa Wieś Malborska	4 000	gruntowa
19.		ul. Kasztanowa – Nowa Wieś Malborska	2 000	gruntowa

Źródło: Urząd Gminy Malbork

2. Kolej

Przez teren gminy przechodzą wszystkie ważne linie kolejowe powiatu malborskiego. Przebiega tu linia kolejowa Warszawa – Gdańsk, a także Gdańsk – Elbląg – Gronowo (do Kaliningradu) i Gdańsk – Olsztyn – Białystok oraz linia Malbork – Grudziądz – Toruń. Jest też zachowana infrastruktura lokalnej linii kolejowej Szymankowo – Nowy Staw – Nowy Dwór Gdański, aktualnie bez ruchu pasażerskiego. Istnieją także fragmenty nieczynnych tras kolei wąskotorowej.

Na terenie gminy funkcjonują stacje kolejowe Malbork Kałdowo (na granicy gminy i miasta) oraz Stogi Malborskie.

3. Drogi wodne

Wisła i Nogat stanowią żeglowne drogi wodne w niewielkim stopniu wykorzystywane, ale utrzymywane łącznie z jazami i śluzami na skanalizowanym Nogacie w Białej Górze, Szonowie, Rakowcu i Michałowie. Szlaki te są powiązane bezpośrednio przez śluzę Biała Góra i pośrednio przez Szkarpawę i śluzę Gdańska Głowa. Przy jazu w Malborku – Rakowcu funkcjonuje niewielka elektrownia wodna (0,54 MW). System żeglowny ma powiązania z Gdańskiem przez śluzę Przegalina i Martwą Wisłę, z Elblągiem przez Kanał Jagielloński (5,83 km), a także Kaliningradem przez Zalew Wiślany.

Nogat (62 km), Szkarpawa (25,4 km) i Wisła powyżej Tczewa (między Białą Górą i Tczewem 23,4 km) to drogi wodne klasy II, poniżej Tczewa Wisła stanowi drogę wodną klasy III (od Tczewa do śluzy Gdańska Głowa 21,2 km). W Malborku na Nogacie funkcjonuje port rzeczny, przystań żeglugi pasażerskiej i przystań sportów wodnych.

3.5 Rynek pracy i bezrobocie

Głównym źródłem zatrudnienia w gminie Malbork są usługi, równie ważnym sektorem zatrudnienia jest przemysł i budownictwo oraz rolnictwo. Najbardziej znaczącymi branżami w gospodarce gminy jest przemysł rolno – spożywczy oraz turystyka, a także transport i budownictwo.

Wśród największych pracodawców w gminie Malbork spoza sektora publicznego można wyróżnić takie przedsiębiorstwa, jak:

- Firma Handlowa Grzesik - Krzysztof Grzesik - Grobelno 19, Tczewska 12a
- Hipermarket TESCO - Grobelno
- Groblanka - Elżbieta Pufal
- Stacja Paliw ORLEN - Grobelno
- CYTRUS Sprzedaż hurtowa warzyw i owoców,
- DREWJAR - Produkcja wyrobów tartacznych - Ziółkowski Jarosław – Kamionka
- "Zacisze u Weni", Paintball - Kamionka
- Raiffeisen AGRO - TECHNIKA sp. z o.o. filia Tragamin
- FESCO PACK sp. z o.o. Tragamin
- WOJTEX - Tragamin
- MADEX - Zakład Pracy Chronionej - Kościeleczyki
- Stacja Kontroli Pojazdów - AUTO CENTRUM - Cisy

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Malborku wynika, że na koniec października 2013 roku liczba bezrobotnych w powiecie malborskim wynosiła 4 748 osoby. Stopa bezrobocia na koniec października 2013 wynosiła 24,8%, przy stopie bezrobocia w województwie pomorskim równej 12,9%, natomiast w Polsce – 13%.

Problem bezrobocia dotyka w stopniu znaczącym obszar gminy Malbork. Według danych uzyskanych z PUP w Malborku, liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie, w roku 2012, wynosiła 317 osób. Analizując dane od 2007 roku można stwierdzić, że liczba bezrobotnych zwiększyła się w stosunku roku 2012 o 27 osób.

Szczegółowe dane dotyczące bezrobocia na terenie gminy Malbork w latach 2007-2013 przedstawiono w tabeli.

Tabela. Bezrobotni w gminie Malbork w latach 2007-2012

Bezrobotni	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	290	255	306	313	328	317
Kobiety	186	169	177	173	194	179
Mężczyźni	104	86	129	140	134	138

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.6 Mieszkalnictwo

Gmina Malbork posiada tereny inwestycyjne przeznaczone pod budowę mieszkań, hoteli, pawilonów usługowo-handlowych oraz zakładów przemysłowych, w związku z czym liczba mieszkań w gminie systematycznie rośnie. Łączna liczba budynków mieszkalnych na koniec 2012 roku wynosiła 806. W porównaniu do roku 2007 liczba ta wzrosła o 132 budynki. Rośnie także liczba mieszkań. Od 2007 roku przybyły 164 mieszkania z 1 013 izbami.

Szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkań i ich powierzchni w latach 2007-2012 przedstawia tabela.

Tabela. Zasoby mieszkaniowe gminy Malbork w latach 2007-2012

zasoby mieszkaniowe	2007	2008	2009	2010	2011	2012
mieszkania	1073	1091	1122	1182	1216	1237
izby	4463	4566	4753	5152	5347	5476
Budynki mieszkalne	b.d.	674	707	724	785	806

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Malbork w 2012 roku wynosiła 118 596 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła 95,9 m², natomiast powierzchnia przypadająca na jedną osobę była równa 25,5 m². Wynik ten świadczy o dobrym standardzie mieszkaniowym gminy Malbork, który znacząco wpływa na jakość życia.

Biorąc pod uwagę obecną sytuację mieszkaniową gminy Malbork można wnioskować o jej dobrej kondycji i perspektywie rozwoju na przyszłość. Duży metraż oddawanych mieszkań pozytywnie wpływa na kształtowanie atrakcyjności osiedleńczej na terenie gminy.

3.7 Ochrona środowiska przyrodniczego

Gmina Malbork położona jest głównie na terenie Żuław Wiślanych, położonych w delcie rzeki Wisły. Współczesny krajobraz Żuław jest wynikiem działalności gospodarczej, prowadzonej od XIV w. przez osadników sprowadzonych z Holandii.

Gmina Malbork w większości nosi cechy rzeźby nadmorskiej, deltowej, którą urozmaica koryto Nogatu oraz nieliczne dobrze zachowane starorzecza. Duże znaczenie w rzeźbie mają obiekty antropogeniczne: liczne kanały, wały przeciwpowodziowe, groble, nasypy, wyrobiska.

Wody podziemne i powierzchniowe gminy

Na terenie powiatu malborskiego położony jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Dolina Letniki”, uznany za obszar najwyższej ochrony wód podziemnych. Teren gminy obejmuje jedynie w północno – wschodniej części, nad Nogatem. Jest to zbiornik typu dolinowego. Jest słabo izolowany od powierzchni terenu, a w związku z tym narażony na zanieczyszczenia. Zasoby GZWP „Dolina Letniki” oceniono na 10 000 m³/d, średnią głębokość ujęć ma 15 m, jakość wód oznaczono jako znacznie odbiegającą od normy.

Na terenie gminy Malbork nie ma aktualnie zlokalizowanych eksploatowanych składowisk odpadów lub zakładów przemysłowych wprowadzających duże ilości ścieków do wód lub do ziemi. Jednak obiektem, który może pogarszać stan wód jest zlokalizowana na terenie gminy oczyszczalnia ścieków. Niezadowalający jest jednak stan jakościowy wód podziemnych przeznaczonych na cele bytowe mieszkańców. Częściowo wynika to z uwarunkowań naturalnych i stanowi ich cechę trwałą.

Sieć rzeczna

Główne ciek gminy to rzeki: Nogat i Święta. Nogat w granicach powiatu malborskiego ma około 30,6 km, natomiast w granicach gminy Malbork ok. 18,5 km (całkowita długość rzeki wynosi 62 km). Głównym źródłem zasilania Nogatu jest położona w sąsiednim powiecie sztumskim zlewnia rzeki Liwy (990,8 km²).

Drugą znaczącą rzeką na terenie gminy jest rzeka Świeta, której długość wynosi 28,2 km, w tym na terenie gminy ponad 10,5 km. Istotnym ciekim na terenie gminy Malbork jest również Kanał Jeziora Łacha o długości 13,85 km. Ponadto w gminie duży udział w ogólnej sieci wód powierzchniowych mają kanały. Łączna długość kanałów sieci podstawowej wynosi 44,1 km, w tym objętych utrzymaniem 9,5 km; sieci szczegółowej – 552,0 km.

Zbiorniki wodne

Obszar gminy Malbork nie należy do obszarów o dużej jeziorności. Znajduje się tutaj wiele małych zbiorników wodnych, w większości bez nazwy. Najważniejsze jeziora i zbiorniki wodne na terenie gminy Malbork przedstawiono w tabeli.

Tabela. Jeziora i zbiorniki wodne na terenie gminy Malbork

l.p.	Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]	Miejscowość
1	Ptaszek	4,02	Kościeleczyki
2	staw bez nazwy	3,27	Czerwone Stogi
3	glinianka bez nazwy	1,96	Grobelno
4	starorzecze bez nazwy	1,95	Kraśniewo
5	starorzecze bez nazwy	1,66	Kraśniewo
6	starorzecze bez nazwy	1,60	Kraśniewo
7	oczko polodowcowe	1,44	Nowa Wieś Malborska
8	oczko polodowcowe	1,28	Nowa Wieś Malborska
9	starorzecze bez nazwy	1,07	Kraśniewo
10	starorzecze bez nazwy	0,98	Kraśniewo
11	glinianka bez nazwy	0,97	Grobelno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Malbork

Głównym zagrożeniem naturalnym na terenie powiatu malborskiego są powodzie. Na obszarze Żuław powszechnie występuje zagrożenie powodziowe, choć zabezpieczenia od strony Wisły i Nogatu są stosunkowo dobrze rozwinięte. Na poziom wody w ujściowych odcinkach Nogatu i Szkarpawy istotny wpływ mają spiętrzenia sztormowe wód Zalewu Wiślanego, ale zabudowa hydrotechniczna powoduje, że wpływ ten na obszar powiatu malborskiego już nie sięga. Do najbardziej zagrożonych terenów należy część depresyjna oraz przydepresyjna delty, w szczególności fragment miast: Nowy Staw, Malbork oraz gmin: Lichnowy, Malbork, Nowy Staw, Stare Pole.

Na terenie gminy Malbork funkcjonuje 4,2 km wałów przeciwpowodziowych. Wały chronią obszar o powierzchni 8 254 ha.

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Na obszarze gminy Malbork znajdują się źródła emisji zanieczyszczeń pyłowo - gazowych pochodzących głównie z instalacji energetycznych. Emisja ta ma charakter niezorganizowany. Wśród emitowanych zanieczyszczeń dominują: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla oraz pył zawieszony.

Ważnym czynnikiem zanieczyszczającym powietrze przez cały rok jest rozwój komunikacji samochodowej, a wraz z nią ciągła emisja dwutlenku węgla, tlenku azotu, węglowodorów, związków ołowiu. Zwiększona emisja zanieczyszczeń spalinowych notowana jest w pobliżu przebiegających przez gminę Malbork ważnych ciągów komunikacyjnych tj. dróg krajowych i drogi wojewódzkiej. Zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł technologicznych mają charakter marginalny, ponieważ w gminie nie ma rozwiniętego przemysłu.

Należy mieć na uwadze, iż położenie miasta Malbork na tle gminy ma charakter zbliżony do enklawy, stąd zanieczyszczenia typu miejskiego oddziałują na obszar gminy wiejskiej.

Zasoby środowiska przyrodniczego

Lasy

W gminie Malbork lasy występują w jej południowej części, blisko granicy z miastem Malbork (Las Wielbarski). Niewielkie fragmenty lasów występują też w dolinach cieków, przy czym część z nich klasyfikowana jest jako tzw. zadrzewienia. Administracyjnie gmina Malbork należy do Nadleśnictwa Kwidzyn (południowa część gminy) oraz Elbląg (północna część gminy). Nadleśnictwo znajduje się na terenie Bałtyckiej krainy przyrodniczo - leśnej, a swym zasięgiem obejmuje dzielnice Pojezierza Iławsko – Brodnickiego i Żuław Wiślanych oraz mezoregiony Doliny Kwidzyńskiej, Pojezierza Iławskiego i Garbu Lubawskiego Żuław Wiślanych.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące lasów na terenie gminy Malbork.

Tabela. Powierzchnia gruntów leśnych z podziałem na grupy własnościowe (2008 r.)

Rodzaj własności	Powierzchnia [ha]
Grunty leśne ogółem	80,7
Lasy ogółem	78
Grunty leśne publiczne ogółem	70,5
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	70,5
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	69,5
Grunty leśne prywatne	10,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Malbork

Obszary chronionego krajobrazu

Gmina Malbork położona jest w zasięgu ważnego korytarza ekologicznego o randze międzynarodowej, jakim jest dolina Wisły. Ponadto wyróżnia się inne korytarze: doliny rzeki Nogat, rzeki Święta i kanału Juranda.

Na terenie gminy Malbork znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat. Na tym terenie chronione jest koryto rzeki Nogat oraz międzywale. Jego powierzchnia w granicach województwa pomorskiego wynosi 11 578 ha. Obejmuje on następujące gminy: Malbork, Nowy Dwór Gdański, Nowy Staw, Stare Pole, Sztum. Obszar został wyznaczony przez Wojewódzką Radę Narodową w Elblągu uchwałą nr VI/51/85 (Dz. Urz. Woj. Elbląskiego z 1985, Nr 10, poz. 60). Następnie uchwała została zmieniona przez Rozporządzenie Nr 5/05 Wojewody Pomorskiego (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2005, Nr 29, poz. 585). Nadzór nad obszarem sprawuje, w imieniu Wojewody Pomorskiego – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Malbork znajdują się następujące pomniki przyrody:

- klon srebrzysty – miejscowość Tragamin, przy drodze krajowej nr 55 (Nowy Dwór Gdański - Malbork), o obwodzie 3,16 m, nr w rejestrze WKP 56/98,
- dąb szypułkowy – miejscowość Stogi, cmentarz mennonicki, o obwodzie 4,60 m, nr w rejestrze WKP 131/93,
- dąb szypułkowy – miejscowość Stogi, o obwodzie 4,28 m, nr w rejestrze WKP 132/93,
- jesion wyniosły – miejscowość Kościeleczyki, przy budynku nr 44, o obwodzie 3,21 m, nr w rejestrze WKP 133/93.

W gminie Malbork ochroną objęte są również inne elementy środowiska biotycznego. Na analizowanym obszarze ochrona nałożona jest na 7 bocianich gniazd: 1 szt. w Lasowicach Małych, 2 szt. w Stogach, 1 szt. w Tragaminie, 1 szt. w Kamienicy, 2 szt. w Lasowicach Wielkich.

3.8 Obiekty zabytkowe

Gmina Malbork jest obszarem, na którym znajduje się niewiele obiektów zabytkowych, jednakże te które istnieją są bardzo interesujące i nietypowe.

Do najbardziej znanych atrakcji turystycznych Gminy zalicza się:

- Zabytkowe cmentarze, które świadczą o współistnieniu ludności trzech wyznań (katolickiego, ewangelickiego i mennonickiego) na tym obszarze. Cmentarz

menonicki w Stogach, którego historia sięga XVII wieku jest jednym z najpiękniejszych obiektów tego typu w Europie. Cmentarz jest podzielony na dwie części. W pierwszej była niegdyś kaplica, w drugiej zaś znajduje się część grzebalna będąca zarazem najstarszym elementem. Cmentarz obejmuje powierzchnię 2,6 ha i jest bogato zadrzewiony. Zachowało się 260 obramowań grobów ze sztucznego kamienia (mogiły pojedyncze, podwójne i dziecięce), a także 90 nagrobków. Jest wśród nich 78 stel, czyli pionowych prostokątnych płyt, zwykle zakończonych od góry trójkątnym tympanonem, na których umieszczano inskrypcje ku czci zmarłego i wersety z Biblii. Obiekty te są charakterystycznych dla kultury menonickiej.

Przykładowe płyty nagrobne znajdujące się na cmentarzu menonickim w Stogach przedstawiają fotografie.

Fotografia. Zabytkowe Stele na cmentarzu w Stogach.

Źródło: <http://pomorskie.travel/>

Fotografia. Zabytkowe stele na cmentarzu w Stogach.

Źródło: <http://histmag.org/>

- Zabytkowe kościoły m.in. w Szawałdzie i Lasowicach Wielkich, które powstały na początku XIX wieku.

Fotografia. Zabytkowe kościoły w Gminie Malbork

Źródło: Urząd Gminy Malbork

- Zabytkowe żuławskie domy podcieniowe i zagrody holenderskie w miejscowości Lasowice Wielkie i Kościeleczyki, do których należą domy podcieniowe konstrukcji szachulcowej:
 - nr 3 , z 1799 r;

- nr 27, z 1828 r;
- nr 12, powstały w 1805 roku, budowniczym był Peter Löwen.

Fotografia. Dom podcieniowy w Lasowicach Wielkich

Źródło: www.marienburg.pl

3.9 Turystyka i baza turystyczna

Na poziom atrakcyjności gminy wpływają czynniki przyrodnicze i antropogeniczne. Do czynników przyrodniczych zaliczyć należy: walory przyrody, m.in.: rzeki, jeziora, ukształtowanie powierzchni, lasy. Walory antropogeniczne obejmują natomiast muzea, architekturę, obiekty historyczne oraz skanseny. Istotną rolę odgrywa również infrastruktura turystyczna, czyli baza noclegowa, gastronomiczna, komunikacyjna jak i uzupełniająca - szlaki turystyczne, obiekty sportowe czy plaże.

W gminie baza noclegowa jest skromna. Głównymi obiektami są gospodarstwa agroturystyczne:

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Stary Park” - gospodarstwo położone jest w miejscowości Stogi, na terenie Żuław Wiślanych, 6 km od Malborka, 15 km od Tczewa, 50 km od Gdańska. Gospodarstwo dysponuje 5 komfortowo

wyposażonymi pokojami, jadalnią, oranżerią, polem namiotowym i oświetlonym miejscem na caravanning. Gospodarstwo posiada garaże samochodowe, rowery górskie a w sezonie zimowym łyżwy, sanki i narty. Istnieje również możliwość jazdy konnej. W Starym Parku organizowane są też imprezy integracyjne dla niewielkich (do 20 osób) grup.

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Pod Bocianim Gniazdem” - gospodarstwo znajduje się w Kamienicy, wsi położonej na Żuławach Wiślanych w odległości ok. 10km od Malborka. Kamienica oddzielona jest od Malborka rzeką Nogat, wzdłuż której biegnie wysoki wał przeciwpowodziowy. Można z niego podziwiać krajobraz Malborka i najbliższej okolicy, co również dodaje temu miejscu atrakcyjności. Krajobraz wsi kształtują rozległe, poprzecinane kanałami i drózkami pola, zielone pastwiska i małe jeziora przylegające do Nogatu, rozłożyste wierzby i bocianie gniazdo - które znajduje się w gospodarstwie. Gospodarstwo posiada 5 pokoi dostępnych dla turystów.
- Gospodarstwo agroturystyczne – „Zacisze u Weni” - położone jest w miejscowości Kamionka na terenie gminy Malbork. Dojazd do Malborka zajmuje ok. 5 min. Gospodarstwo dysponuje dwoma pokojami czteroosobowymi i trzema pokojami dwuosobowymi. Wszystkie pokoje wyposażone są w węzeł sanitarny, telewizor i lodówkę
- Gospodarstwo Agroturystyczne „JAWOR” – gospodarstwo położone w miejscowości Kamionka posiada własne pole namiotowe usytuowane w atrakcyjnej okolicy przy Rzece Nogat w sąsiedztwie Zamku Krzyżackiego. Na polu namiotowym znajdują się: plaża, sprzęt wodny, miejsce na ognisko.

Przez teren gminy Malbork przebiegają następujące szlaki turystyczne:

- Szlak Menonitów

Szlak łączy obiekty związane z historią osadnictwa na Żuławach, w tym osadnictwa menonickiego. O atrakcyjności szlaku stanowi zabytkowy, antropogeniczny, harmonijny krajobraz delty i bardzo liczne zabytki kultury materialnej. Najbardziej wartościowymi zabytkami na szlaku są doskonale zachowane, nierzadko pochodzące ze średniowiecza, układy osadnicze wsi. Spośród obiektów architektonicznych na uwagę zasługują domy podcieniowe, których forma na Żuławach osiągnęła szczyt rozwoju oraz tzw. zagrody holenderskie. Bardzo liczne są wiejskie gotyckie kościoły

i ich ruiny. Atrakcję stanowią liczne budowle hydrotechniczne: kanały, śluzy, wały przeciwpowodziowe oraz mosty podnoszone i obrotowe.

- Szlak pieszy – „Kopernikowski”

Długość szlaku - 118,1 km.

Przebieg trasy: Kępki (granica województwa) - Myszewo - Malbork zamek - 44 km
Malbork zamek - Gościszewo - Biała Góra - 21 km Biała Góra - Ryjewo - Kwidzyn
PKP - 28 km Kwidzyn PKP - Leśn. Sadlinki - Gardeja - 25,1 km

- Szlak domów podcieniowych

- Przebieg trasy: Królewó, Klecie, Krzyżanowo, Szaleniec, Fiszewo, Stare Pole, Kaczynos

- Prawobrzeżny szlak dolnego Nogatu

- Przebieg trasy: Stogi – Kościeleczyki – Kałdowo – Szawałd – Półmieście – Myszewo – Panieńska Łacha – Michałowo

- Szlak malborskiej części wału rzeki Wisły

- Przebieg trasy: Mątowy Małe – Mątowy Wielki – Lisewo – Boręty – Palczewo.

- Szlak prawego i lewego brzegu Nogatu

- Przebieg trasy: Malbork – Gościszewo – Parów Węgry – Biała Góra – Piekło – Las Mątowski – Pogorzała Wieś – Miłoradz – Stara Kościelnica – Malbork.

- Szlak rzeczek południowo-żuławskich

- Przebieg trasy: Lichnowy - Nowy Staw – Tuja – Marynowy – Świerki.

- Rowerowy Szlak Zamków Gotyckich na Powiślu to licząca 157 km trasa przebiegająca przez trzy powiaty - malborski, sztumski oraz kwidzyński - i przez siedem gmin: od Malborka do Prabut i Starego Dzierzgonia. Dzięki połączeniu z istniejącymi już trasami rowerowymi na Powiślu daje szansę korzystania łącznie z 240 km szlaków między największymi zamkami regionu.

- Odcinek Malbork – granica miasta – Wielbark - odcinek o długości 2 km przebiegający przez teren gminy wiejskiej Malbork. Rozpoczyna się przy końcu bulwaru nad Nogatem rozpoczynającym się przy zamku w Malborku. Szlak przebiega razem ze Szlakiem Kopernikowskim. Na wysokości cmentarza szlak wspina się pod górę – do lasu na skarpie nad Nogatem.

3.10 Oświata i edukacja

Na terenie gminy Malbork znajduje się 7 szkół i placówek oświatowych w tym jedna niepubliczna. Ogółem korzysta z nich 385 osób. Do dwóch placówek wychowania przedszkolnego, znajdujących się na terenie gminy Malbork, uczęszcza 40 osób, W dwóch Szkołach Podstawowych uczy się 221 osób, natomiast do Gminnego Gimnazjum uczęszcza 106 osób. Niepubliczny Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy zajmuje się 18 podopiecznymi. Poniżej przedstawiono wykaz jednostek oświatowych znajdujących się na terenie gminy Malbork:

- Zespół Szkół w Gminie Malbork - znajduje się na terenie miasta Malborka w dzielnicy Kałdowo przy ul. Głównej 5 i składa się z:
 - Oddziału przedszkolnego,
 - Szkoły podstawowej,
 - Gimnazjum gminnego.
- Szkoła Podstawowa wraz z Przedszkolem w Nowej Wsi Malborskiej, ul. Moniuszki 24.
- Niepubliczny Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy umożliwiający upośledzonym umysłowo realizację obowiązku szkolnego i nauki we wsi Lasowice Wielkie 17A.

3.11 Kultura i sport

Placówką gminną odpowiedzialną za działania w sferze kultury i sportu a także rekreacji, turystyki i zdrowia jest Gminny Ośrodek Kultury, Sportu, Rekreacji, Turystyki i Zdrowia (GOKSRTiZ). Ośrodek jest samorządową instytucją, która powołana została uchwałą Rady Gminy Malbork nr VIII/46/2003 z dnia 26.06.2003r. i która działa na podstawie statutu.

Zgodnie ze statutem GOKSRTiZ podległe są sprawy związane z realizacją zadań z zakresu ochrony dóbr kultury, działalności ruchu społeczno-kulturalnego, upowszechniania kultury fizycznej i sportu oraz uczestnictwa w życiu kulturalnym mieszkańców Gminy. GOKSRTiZ prowadzi wielokierunkową działalność na podstawie własnego społecznie akceptowanego programu. Praca Ośrodka skupia się przede wszystkim na terenie świetlic wiejskich. Na terenie gminy Malbork funkcjonuje osiem świetlic wiejskich mieszczących się w miejscowościach:

- Lasowice Wielkie,
- Stogi,
- Tragamin,
- Szawałd,
- Cisy,
- Kamienica,
- Kościeleczyki,
- Kraśniewo.

Świetlice w Cisach, Kamienicy, Kościeleczykach oraz Kraśniewie nie prowadzą działalności stałej i funkcjonują na zasadzie odpowiedzialności społecznej. W miarę potrzeb społeczności lokalnej można z nich korzystać organizując spotkania, czy szkolenia. W pozostałych świetlicach organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży, a także okazjonalne spotkania lokalnego środowiska. Świetlica w Lasowicach, Stogach i Szawałdzie posiada sale internetową z dostępem do internetu.

GOKSRTiZ organizuje rozmaite imprezy o charakterze kulturalno – rozrywkowym. Cyklicznie odbywają się wydarzenia mające zapewnić mieszkańcom i turystom atrakcyjny sposób na spędzenie czasu wolnego.

Wydarzenia kulturalne realizowane przez Gminny Ośrodek Kultury, Sportu, Rekreacji, Turystyki i Zdrowia przedstawia poniższa tabela.

Na terenie Gminy Malbork funkcjonuje Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Lokalnej w Lasowicach Wielkich, powołane przez mieszkańców wsi. Celem Stowarzyszenia jest realizowanie inicjatyw i pomysłów związanych z rozwojem i promocją swojej miejscowości. Celem stowarzyszenia jest aktywizowanie i integrowanie środowiska lokalnego, budowanie świadomości obywatelskiej, promowanie sołectwa wsi Lasowice Wielkie i jego mieszkańców, wspieranie działań na rzecz rozwoju kulturalnego i oświatowego, inicjowanie i wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych, podejmowanie działań służących rozwojowi przedsiębiorczości, pozyskiwanie środków na działalność z dostępnych funduszy pomocowych. Stowarzyszenie liczy 25 członków - mieszkańców wsi.

Na terenie wsi Lasowice Wielkie funkcjonuje ludowy klub sportowy „Jurand”. W miejscowości znajduje się pełnowymiarowe boisko sportowe.

3.12 Ochrona zdrowia

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu, Rekreacji, Turystyki i Zdrowia poza działalnością kulturalną i sportowo – rekreacyjną prowadzi także działalność w zakresie ochrony zdrowia. W ośrodku zdrowia zlokalizowanym na terenie miasta Malborka uzyskać można świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Obiekt, w którym funkcjonuje ośrodek zdrowia przedstawia poniższa fotografia.

Źródło: fotografia AMT Partner sp. z o.o.

Z uwagi na specyficzne położenie gminy – wokół miasta Malborka, mieszkańcy gminy posiadają dobry dostęp do specjalistycznych usług medycznych w placówkach znajdujących się w Malborku.

3.13 Instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Malbork

Instytucje publiczne – jednostki organizacyjne gminy Malbork:

- Urząd Gminy Malbork,
- Zespół Szkół w Gminie Malbork w Malborku,
- Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Malborskiej,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malborku,
- Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Malborku.
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu, Rekreacji, Turystyki i Zdrowia w Malborku

Organizacje pozarządowe:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Lasowicach Wielkich,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Stogach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Szawałdzie
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym i Osobom z Trudnościami w Komunikowaniu się,
- Stowarzyszenie Św. Faustyny „Fides”,
- Stowarzyszenie Pomocy „Miś”,
- Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Malborku,
- Stowarzyszenie Śpiewacze „Semper Cantantes” w Malborku,
- Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną „Parasol”,
- Stowarzyszenie Regionalne „Kultura Żuław i Powiśla”,
- Malborskie Stowarzyszenie Abstynenckie „Tu i Teraz”,

- Fundacja „Szkoła Otwartych Serc” przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci UNICEF w Malborku,
- Fundacja Rozwoju Szkoły Katolickiej „Lumen”.

3.14 Pomoc społeczna

W Malborku funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej będący jednostką organizacyjną Gminy Malbork. GOPS powołany został Uchwałą Nr I /7 /91 Rady Gminy w Malborku z dnia 8 lutego 1991 roku.

W gminie Malbork od lat maleje liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W 2012 roku z pomocy społecznej korzystało 159 gospodarstw domowych (tj. 515 osób). Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w ciągu ostatnich pięciu lat również zmalała. W 2012 roku świadczenia rodzinne przyznawane były 179 rodzinom (tj. 365 dzieciom). Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2012 roku wynosił 32,4%.

Głównym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Malbork, poza ubóstwem, jest bezrobocie, niepełnosprawność czy długotrwała choroba. Dane te mają odzwierciedlenie w ilości wypłacanych świadczeń w formie zasiłków okresowych czy celowych, bowiem bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba jest jednym z powodów przyznawania tych świadczeń.

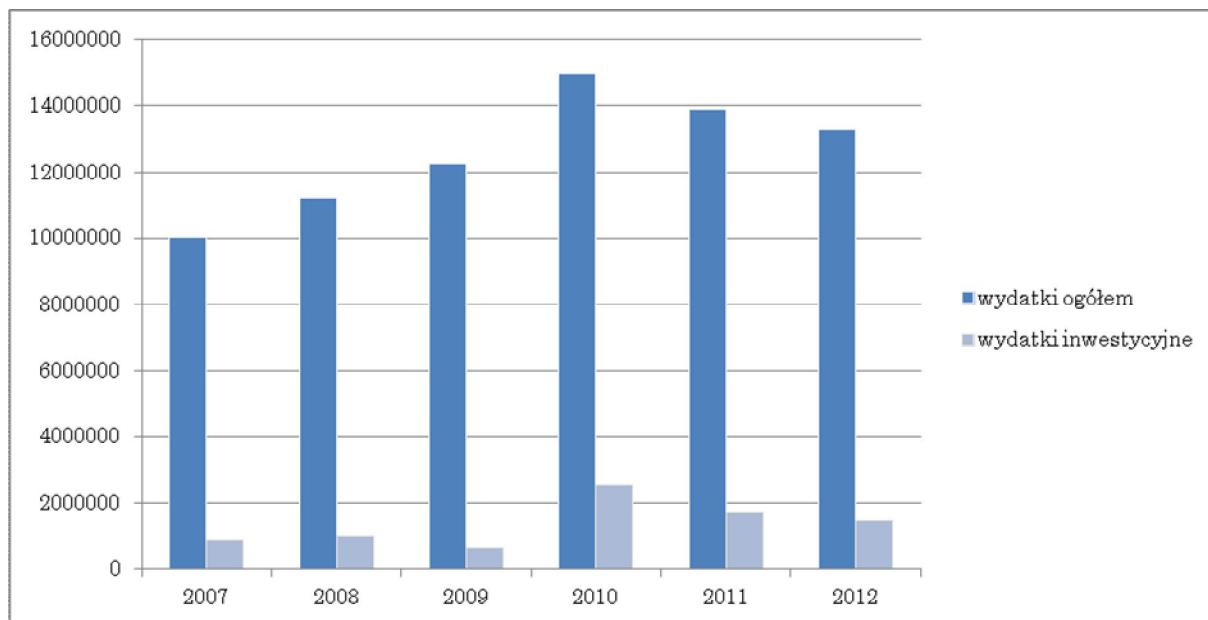
3.15 Finanse

Kształtowanie rozwoju gminy Malbork uwarunkowane jest przede wszystkim gospodarnym wydatkowaniem środków własnych gminy. Jednakże dzięki możliwości uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej katalog inwestycji podejmowanych przez gminę znacząco się poszerza. Gmina Malbork wykorzystuje możliwości, jakie daje finansowanie przedsięwzięć ze źródeł zewnętrznych, a skala inwestycji jest zbliżona do innych jednostek samorządu terytorialnego w jej otoczeniu. W ostatnim czasie zrealizowano wiele zadań umożliwiających wykorzystanie potencjału rozwojowego gminy. Zależność między wydatkami ogółem, a wydatkami przeznaczonymi na inwestycje prezentuje poniższy wykres. Widoczna jest tendencja wzrostowa w wydatkach

na inwestycje, której szczyt przypadał na środek perspektywy budżetowej Unii Europejskiej 2007-2013.

Wykres. Wydatki budżetu gminy Malbork w latach 2007-2012. Stan na 31.12.2012r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Aktualna Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy Malbork na lata 2014-2026 przedstawia dochody, wydatki z budżetu gminy oraz rozchody i zobowiązania przewidywane w kolejnych latach.

Wśród przedsięwzięć planowanych do realizacji w WPF wskazano:

Tabela. Przedsięwzięcia wpisane do WPF gminy Malbork na lata 2014-2026

Nazwa i cel	Jednostka odpowie- dzialna lub koordyna- ująca	okres realizacji		łączne nakłady finansowe	limit 2014	limit 2015	limit zobowiązań
		od	do				
Zintegrowana współpraca JST szansą na dynamiczny rozwój społeczno- gospodarczy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Malbork - realizacja projektu partnerskiego 5 gmin - zintegrowana realizacja powiązanych funkcjonalnie działań prorozwojowych	Urząd Gminy	2014	2015	16 073,00	15 350,00	693,00	16 073,00
Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku - dokument niezbędny do aplikowania o środki z budżet UE	Urząd Gminy	2013	2014	20 910,00	20 910,00	0,00	20 910,00
Współfinansowanie "Przebudowy i remontu dróg w powiecie malborskim w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego" umowa partnerska - Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	Urząd Gminy	2013	2014	400 000,00	400 000,00	0,00	400 000,00

Źródło: Uchwała Nr XXXV/328/2014 Rady Gminy Malbork z dnia 12 lutego 2014 roku w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej

Wydatkowanie budżetowe gminy Malbork dotyczy wielu dziedzin, co jest związane z zakresem zadań gminy wiejskiej, jako jednostki samorządu terytorialnego. Plany Gminy Malbork związane z wydatkowaniem środków budżetowych związane są głównie z:

- Oświatą i wychowaniem,
- Pomocą społeczną,
- Administracją publiczną,
- Gospodarką komunalną i ochroną środowiska,
- Transportem i łącznością.

Kierunek przekazywanych środków z budżetu oraz ich wysokość zaplanowana na 2014 rok przedstawia tabela.

Tabela. Plan wydatków budżetu gminy Malbork na rok 2014

Wydatki budżetowe na rok 2014	Kwota
Rolnictwo i łowiectwo	109 322,00
Transport i łączność	1 045 765,00
Gospodarka mieszkaniowa	66 000,00
Działalność usługowa	154 000,00
Administracja publiczna	1 918 874,00
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	750,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	117 547,00
Obsługa długu publicznego	371 000,00
Różne rozliczenia	147 000,00
Oświata i wychowanie	5 183 240,00
Ochrona zdrowia	110 100,00
Pomoc społeczna	2 884 193,00
Edukacyjna opieka wychowawcza	22 895,00
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 333 973,00
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	649 623,00
Kultura fizyczna	160 587,00
RAZEM	14 274 869,00

Źródło: Uchwała NR XXXIII/298/2013 Rady Gminy Malbork z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Malbork na 2014 rok

Zgodnie z Ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2010r, Nr 80, poz. 526 z późn. zm.) dochodami gminy są m.in. dochody własne. Dochody te mogą mieć charakter bieżący bądź majątkowy. Dochody bieżące mogą mieć różne źródło pochodzenia. Należy wyróżnić m.in. dochody stanowiące wpływy z podatków, wpływy z opłat, czy dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe. Podział przedmiotowy ze względu na źródło pochodzenia dochodów bieżących gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Plan dochodów budżetu gminy Malbork na rok 2014

dochody budżetowe na rok 2014	kwota
Transport i łączność	32 000,00
Gospodarka mieszkaniowa	397 200,00
Administracja publiczna	46 279,00
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	750,00
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	8 023 305,00
Różne rozliczenia	3 648 710,00
Oświata i wychowanie	72 145,00
Ochrona zdrowia	100,00
Pomoc społeczna	2 156 520,00
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	25 000,00
RAZEM	14 402 009,00

Źródło: Uchwała NR XXXIII/298/2013 Rady Gminy Malbork z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Malbork na 2014 rok

3.16 Zagospodarowanie przestrzenne i dostępność terenów inwestycyjnych

Powierzchnia Gminy Malbork zajmuje ok. 10 056 ha, z czego funkcjonalną przestrzeń, wg użytkowania gruntów stanowią:

- obszary rolne ok. 8303 ha - 82,58% obszaru gminy,
- tereny leśne oraz zadrzewienia i zakrzaczenia ok. 131 ha, co stanowi 1,3% obszaru gminy,
- obszary pokryte wodami lądowymi 436 ha, co stanowi 4,33% obszaru gminy,
- tereny osiedlowe 867 ha, co stanowi 8,62% obszaru gminy,
- pozostałe tj. 319 ha, co stanowi 3,17 % obszaru gminy.

Na obszarze gminy znajduje się 17 sołectw: Cisy, Grobelno, Kałdowo Wieś, Kałdowo 2, Kamienica, Kamionka, Kościeleczyki, Kraśniewo, Lasowice Małe, Lasowice Wielkie, Lasowice Agro Lawi, Nowa Wieś, Pielica, Stogi, Szawałd, Tragamin, Wielbark.

Kierunek zagospodarowania przestrzennego gminy Malbork zawiera się w ramach rozwoju podzielonego na trzy kategorie:

I. Przestrzeń

Przestrzeń jako pierwsza rama ustalająca, że rozwój gminy będzie się dokonywał w obszarze określonym aktualnie istniejącymi granicami administracyjnymi. Nie przewiduje się zasadniczych zmian w tym zakresie. Ograniczone korekty granic, pomiędzy gminą Malbork a innymi gminami, mogą być dokonywane w sytuacji dwustronnych korzyści, dla porządkowania struktur władania i użytkowania terenów. W gminie przyjmuje się, że zasada wykorzystywania istniejących rezerw w obrębie zwartej zabudowy miejscowości, jest najkorzystniejszą formą pozyskiwania terenów pod inwestycje. Nie ogranicza to określenia nowych terenów, dla różnorodnych funkcji mogących zaktywizować gminę Malbork. Zagospodarowanie terenów w rejonach graniczących z obszarem miasta Malbork, zobowiązuje władze miasta i gminy do ścisłej współpracy.

II. Ludność

Ludność jako druga rama ustalająca, określa rozwój ludności gminy w dwóch wariantach:

- wariant I – stabilny, oparty głównie o istniejące tereny zainwestowania przewidujący stabilną liczbę ludności,
- wariant II – dynamiczny, w sytuacji rozwoju nowych osiedli i nowych funkcji przewidujący wzrost liczby ludności.

Przyrost związany jest z realizacją nowych zespołów mieszkaniowych w Nowej Wsi, Wielbarku i w strefie Grobelno - Cisy.

III. Funkcje

Ramy rozwoju gminy określają również jej funkcje, do których należy:

- produkcja rolna w powiązaniu ze składowaniem i przetwórstwem,
- położenie węzła komunikacyjnego rangi krajowej, tworzonego łącznie z miastem Malbork,
- turystyka krajoznawcza i agroturystyka,
- niewykorzystany potencjał przemysłowy, jako uzupełnienie funkcji przemysłowych miasta Malbork,
- potencjalna funkcja mieszkaniowa dla osób związanych z pracą w mieście Malbork oraz lotniska w Królewie Malborskim.

W gminie Malbork istnieją obecnie 3 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego:

- 1) Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla terenu obejmującego działki nr 168/14, 168/15, 168/18, 168/19, 168/20, 168/21, 168/22, 168/23, 168/24, 168/25 i 168/26 w obrębie Grobelno. Teren obejmujący obręb Grobelno przeznaczony jest na obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². W obrębie terenu dopuszcza się realizację dróg wewnętrznych i parkingów do 400 miejsca postojowych.
- 2) Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów inwestycyjnych w obrębie Nowa Wieś, arkusz 4.

- Dla terenów objętych planem wyznaczono różne przeznaczenie, wśród których dominuje zabudowa mieszkaniowa i usługowa oraz tereny zieleni urządzonej. W planie tym wyznaczono także tereny zabudowy mieszkaniowej rezydencjonalnej.
- 3) Miejscowy Planu Zagospodarowania Przestrzennego zespołu usługowo-turystycznego w gminie Malbork, obręb Nowa Wieś, miejscowość Wielbark.
- Obszar objęty Planem będzie pełnił funkcję turystyczną i handlowo-gastronomiczną. Planowane obiekty usług turystycznych, sportowych, handlowych i gastronomicznych pozwolą na aktywizację sfery rzeki Nogat oraz podniesienie poziomu atrakcyjności i dostępności obszarów.

Teren gminy Malbork posiada wiele atutów mających wpływ na zainteresowanie potencjalnych inwestorów. Do atutów tych należą przede wszystkim tanie działki budowlane w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Malborka. Gmina oferuje także ulgi podatkowe dla inwestorów oraz dostęp do wszelkiego rodzaju składników infrastruktury. Charakterystyczny dla gminy Malbork jest również duży potencjał taniej siły roboczej. Ważnym atutem jest także dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna (drogowa i kolejowa).

Otwartość gminy na inwestycje ma swoje odzwierciedlenie również w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Malbork. Określono w nich główne strefy – obszary inwestycyjne w obrębie Nowa Wieś. Lokalizacje terenów inwestycyjnych na terenie gminy Malbork przedstawia rysunek.

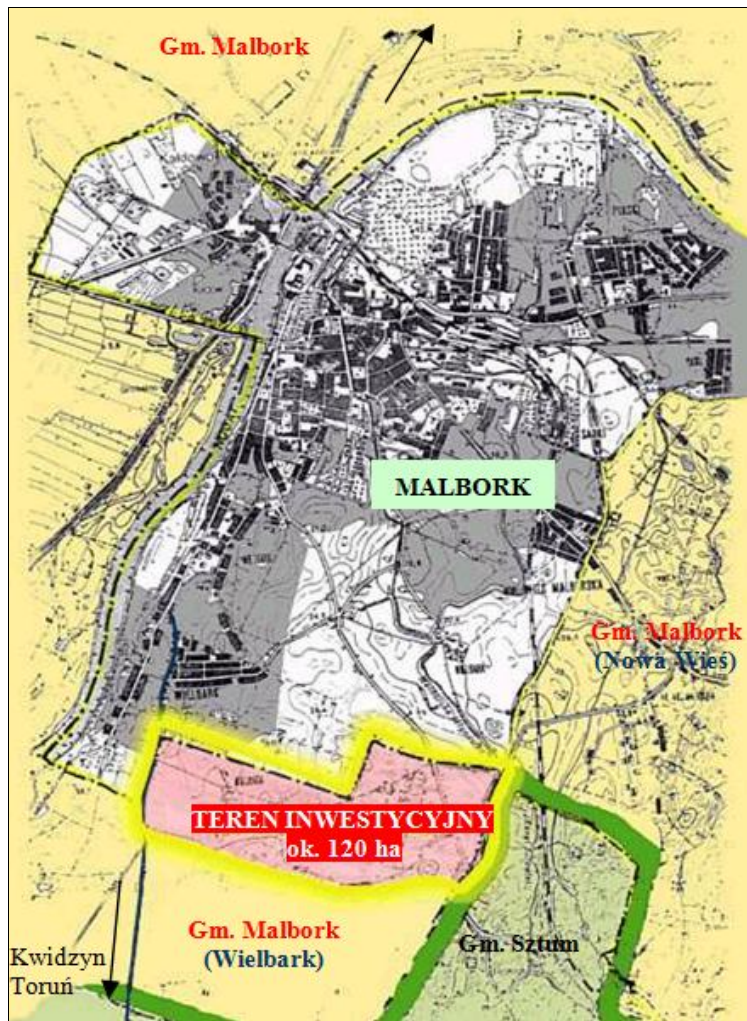
Tereny inwestycyjne gminy Malbork zlokalizowane są pomiędzy miastem Malbork a gminą Sztum, wzdłuż drogi krajowej nr 55, w obrębie Nowa Wieś. Ich powierzchnia wynosi ok. 195 ha i stanowią one własność komunalną Gminy. Grunty wchodzące w skład terenów inwestycyjnych przeznaczone są głównie pod zabudowę:

- mieszkaniową jednorodzinną wolnostojącą o niskiej intensywności,
- usługową z zakresu handlu, administracji, kultury, nauki, ochrony zdrowia, rozrywki,
- turystyczną – wypoczynkową, hotelową i szkoleniową.

Tereny te wymagają rozbudowy sieci infrastruktury technicznej w zakresie energii elektrycznej, wody, kanalizacji i utylizacji ścieków oraz gazu. Zapewnione jest

całkowite pokrycie potrzeb telekomunikacyjnych, zarówno w zakresie połączeń standardowych, łącz ISDN, jak i telefonii cyfrowej.

Rysunek. Położenie terenów inwestycyjnych w sąsiedztwie miasta Malborka

Źródło: Urząd Gminy Malbork

Grunt wchodzący w skład terenów inwestycyjnych podlega sprzedaży w formie własności. Teren inwestycyjny wymaga rozbudowy infrastruktury sieci technicznej. Przeznaczony jest na cele budowlane i nie podlega opłacie z tytułu ochrony gruntów. Proponowana przestrzeń została przeznaczona głównie na cele usługowe, handlowe, przemysłowe oraz oświatowo - kulturalne.

3.17 Polityka inwestycyjna Gminy Malbork

Władze samorządowe gminy Malbork od lat prowadzą aktywną politykę inwestycyjną, dzięki której systematycznie zwiększana jest pula wydatków na inwestycje w ramach lokalnego budżetu, co sprawia, że możliwa jest realizacja przedsięwzięć odpowiadających na lokalne potrzeby mieszkańców i pozytywnie podnoszących poziom atrakcyjności gminy w oczach inwestorów.

Realizacja zadań inwestycyjnych w gminie Malbork, szczególnie tych związanych z rozbudową infrastruktury i przygotowaniem terenów inwestycyjnych nie byłaby możliwa bez wsparcia ze środków pozabudżetowych.

Najważniejsze projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych przedstawiono w tabeli.

Tabela. Projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych w gminie Malbork w latach 2008-2013

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji projektu	Wartość dofinansowania [zł]	Źródło dofinansowania	Charakterystyka projektu
1.	Ekonomia społeczna motorem rozwoju lokalnego	01.10.2008-30.09.2010	322.771,05	PO Kapitał Ludzki	Wsparcie podmiotów zajmujących się problemami społecznymi na terenie Powiatu Malborskiego
2.	Baśniowe zakątki- punkty przedszkolne w Gminie Malbork	01.07.2010-30.08.2012	1.096.709,62	PO Kapitał Ludzki	Utworzenie i prowadzenie punktów przedszkolnych dla dzieci na terenie Gminy Malbork
3.	Aktywna społeczność –bogata Gmina	01.06.2008-31.12.2013	1.182.659,00	PO Kapitał Ludzki	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
4.	Remont świetlicy w Kraśniewie i zakup wyposażenia	26.10.2012-15.04.2013	113.858,00	PROW - Odnowa i rozwój wsi	Poprawa warunków lokalowych oraz jakości życia przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych
5.	Remont drogi nr 202012G we wsi Kamienica	11-12/2010	102.071,00	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych na lata 2008-2011	Remont drogi gminnej we wsi Kamienica
6.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla osiedla zabudowy jednorodzinnej w obrębie Nowa Wieś na terenie Gminy Malbork	26.12.2009-22.09.2010	175.425,00	PROW - Podstawowe Usługi dla Gospodarki i Ludności Wiejskiej	Budowa kanalizacji osiedle mieszkaniowe zabudowa jednorodzinna
7.	Utworzenie 2 mieszkań socjalnych w miejscowości Stogi	2008	100.000,00	Dotacja Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej	Urządzenie 2 mieszkań socjalnych w budynku po byłej szkole w Stogach
8.	Dobry start- wyrównywanie szans edukacyjno-rozwojowych dzieci w Gminie Malbork	2011-2012	60.000,00	PO Kapitał Ludzki	Zajęcia prowadzone z uczniami szkół podstawowych
9.	Młodzi pisarze	2011	49.532,00	PO Kapitał Ludzki	Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich -

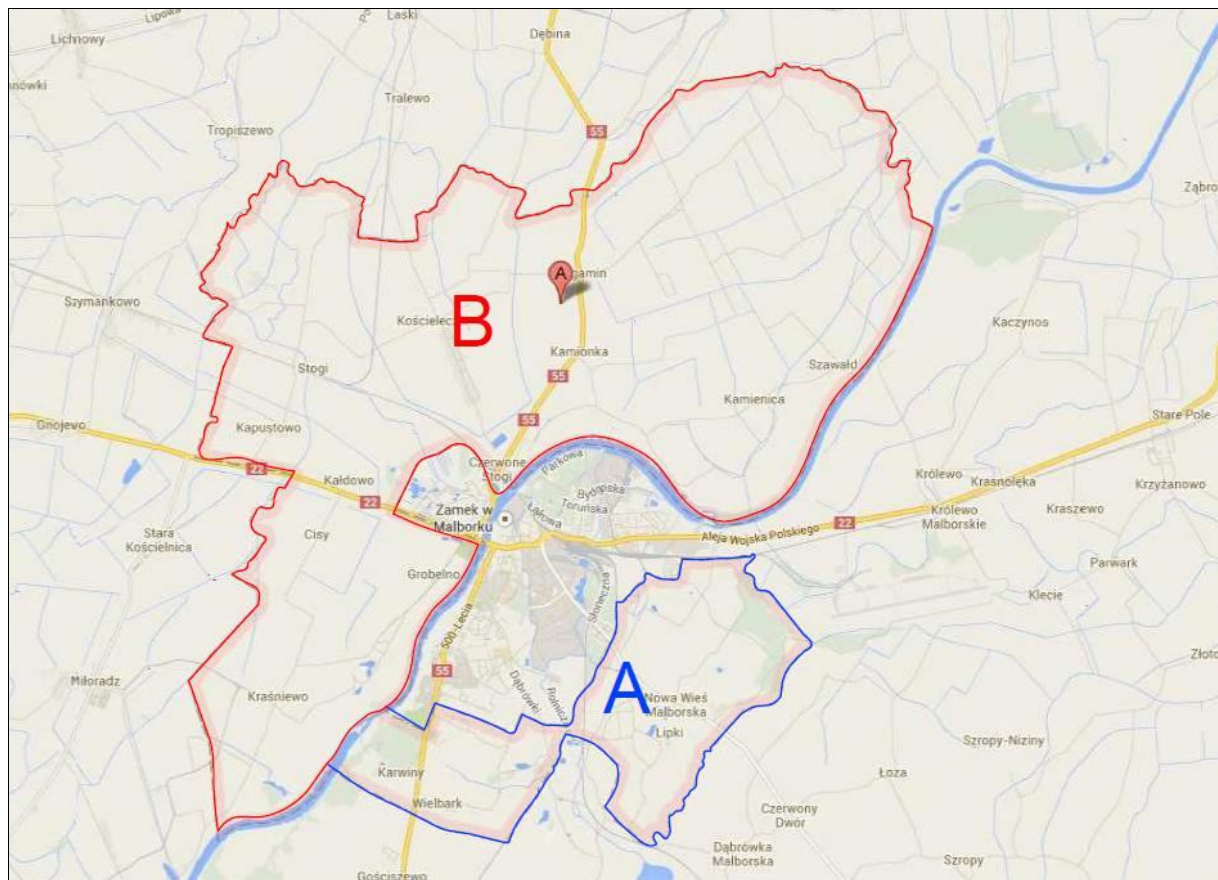
10.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wielbark	05.08.2011-22.11.2011	200.992,00	PROW - Podstawowe Usługi dla Gospodarki i Ludności Wiejskiej	Poprawa warunków życia mieszkańców miejscowości Wielbark poprzez budowę sieci kanalizacji sanitarnej
			140.550,00	Środki z umorzenia pożyczki z NFOŚiGW	
11.	Budowa sieci wodociągowej obręb Nowa Wieś	23.07.2012-30.08.2012	59.450,00	Środki z umorzenia pożyczki z NFOŚiGW	Poprawa warunków życia mieszkańców miejscowości
12.	Podniesienie atrakcyjności turystycznej Szlaku Zamków Gotyckich na Powiślu- budowa trasy rowerowej łączącej zamek w Malborku z atrakcjami turystycznymi powiatów malborskiego, sztumskiego i kwidzyńskiego	12.07.2010-29.01.2013	37.100,08	RPO dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013	Niwelacja skarpy nad Nogatem z jednoczesnym odtworzeniem istniejącego Szlaku Kopernikowskiego w celu zapewnienia możliwości przejazdu rowerem na szlak Nadwiślański i połączenia się ze szlakiem Zamków Gotyckich na Powiślu
13.	Sprzęt dla OSP Szawałd	2012	56.144,00	Darowizna od ENI Polska	Sprzęt dla Ochotniczej Straży Pożarnej – poprawa bezpieczeństwa
14.	Sprzęt dla OSP Stogi	2013	36.162,00	Darowizna od ENI Polska	Sprzęt dla Ochotniczej Straży Pożarnej – poprawa bezpieczeństwa
15.	Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej nr 2927G od miejscowości Tragamin do Lasowic Wielkich w pasie byłej kolejki wąskotorowej	02.07.2012-30.11.2012	302.374,65	RPO dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013	Budowa ciągu pieszo- rowerowego

Źródło: Urząd Gminy Malbork

4 Analiza obszarów problemowych Gminy Malbork

W celu lepszej identyfikacji zasobów, cech, a także atutów i słabości poszczególnych części gminy jej obszar został podzielony na obszary problemowe. Ich wyodrębnienia dokonano w oparciu o kryterium lokalizacyjne i funkcjonalne. Opierając się na tych założeniach wyodrębniono obszary:

- **A** – obejmujący południową część gminy, a równocześnie miejscowości wzdłuż południowej granicy Malborka posiadających charakter zaplecza mieszkaniowego miasta, z przeważającą zabudową jednorodzinną, wyższym statusem społeczno-ekonomicznym mieszkańców, a także podażą terenów inwestycyjnych,
- **B** – obejmujący północną oraz zachodnią część gminy, mającą charakter typowo rolniczy, mniejszą zwartość zabudowy i niższy poziom rozwoju społeczno-ekonomicznego.

Źródło: opracowanie własne

Obszar A	
Zakres obszaru:	▪ sołectwa: Nowa Wieś Malborska, Wielbark, Wielbark-Poligon ▪ południowo-wschodnia część gminy, obszar po wschodniej stronie rzeki Nogat, wzdłuż południowej granicy miasta Malborka
Funkcja obszaru:	mieszkaniowa, rolnicza, usługowo – turystyczna
Charakterystyka obszaru	Na obszarze tym znajdują się m.in.: ▪ Sala Zgromadzeń Świadków Jehowy, ▪ Skład opału „FH. Węglo-Ted”, ▪ Zakład Przetwórstwa Mięsnego Genowefa Maksimowicz, ▪ Dawny cmentarz ewangelicki, ▪ Agroturystyka „Na Górcie”
Liczba mieszkańców (wg stanu na 31 grudnia 2013 r.):	1069
Liczba osób bezrobotnych (wg stanu na 31 grudnia 2013 r.):	35
Mocne strony:	▪ Położenie w bezpośredniej bliskości atrakcyjnego turystycznie i inwestycyjnie Malborka – lokalnego ośrodka rozwoju, ▪ Funkcja zaplecza mieszkaniowo-usługowego Malborka, ▪ Dobra lokalizacja wzdłuż drogi krajowej nr 55 i wojewódzkiej nr 515, ▪ Wyznaczony teren inwestycyjny, ▪ Niższy niż na pozostałych terenach gminy stopień uzależnienia mieszkańców od rolnictwa, ▪ Lepszy status ekonomiczno-społeczny mieszkańców w porównaniu do pozostałych części gminy, ▪ Niski poziom bezrobocia.
Słabe strony:	▪ Uzależnienie od usług dostępnych na terenie miasta,

	▪ Niski poziom skanalizowania obszaru, ▪ Brak zabytków i atrakcji turystycznych, ▪ Niski poziom bezpieczeństwa pieszych i kierowców, ▪ Hałas i zanieczyszczenie środowiska spowodowane natężeniem ruchu drogowego, ▪ Niedobór infrastruktury społecznej, w tym sportowej i rekreacyjnej, ▪ Niski poziom aktywności społecznej.
Kierunki rozwoju	▪ Zaplecze mieszkaniowe i usługowe Malborka, ▪ Tereny inwestycyjne wzdłuż granicy miasta.

Obszar B	
Zakres obszaru:	- sołectwa: Kraśniewo, Grobelno, Cisy, Stogi, Kościeleczyki, Kamionka, Tragamin, Kamienica, Lasowice Wielkie, Lasowice Małe, Szawałd, Pielica, Kałdowo, Kałdowo 2 - Północna i zachodnia część gminy Malbork, obszar otaczający miasto Malbork, położony po zachodniej stronie rzeki Nogat. Obszar przecina droga krajowa nr 55 i droga krajowa nr 22.
Funkcja obszaru:	mieszkaniowa, rolnicza
Charakterystyka obszaru	Na obszarze tym znajdują się m.in.: - Rodzinne Ogródki Działkowe "Nad Nogatem" w Malborku (Grobelno), - hipermarket Tesco, - Śluza Szonowo, - Pokoje gościnne „Krakus” - Stacja Kontroli Pojazdów AUTO CENTRUM CISY - Stacja Paliw Orlen, - Hotelik „Groblanka”, "Docentrans" Usługi transportowe Romuald Bisewski - Przedsiębiorstwo „Nogat” Sp. z o.o., - Agroturystyka „Pod Brzózkami”, - Agroturystyka „Zacisze u Weni”, - Demon paintball, - Gospodarstwo agroturystyczne „Pod Bocianim Gniazdem”
Liczba mieszkańców (wg stanu na 31 grudnia 2013 r.):	4555
Liczba osób bezrobotnych (wg stanu na 31 grudnia 2013 r.):	276
Mocne strony:	Położenie w bezpośredniej bliskości atrakcyjnego turystycznie i inwestycyjnie Malborka – lokalnego ośrodka rozwoju,

	▪ Lokalizacja w bezpośredniej bliskości dróg krajowych nr 22 i 55, ▪ Dogodne połączenia kolejowe, stacje kolejowe w Malborku Kałdowie i Stogach Malborskich, a także bliskość stacji w Malborku, ▪ Tereny atrakcyjne krajobrazowo, ▪ Zabytkowe cmentarze, kościoły i domy podcieniowe, ▪ Powstające drogi rowerowe,
Słabe strony:	▪ Wysoki stopień uzależnienia ludności od rolnictwa, ▪ Wysoki poziom bezrobocia, ▪ Niski poziom skanalizowania obszaru, ▪ Niski poziom bezpieczeństwa pieszych i kierowców, ▪ Hałas i zanieczyszczenie środowiska spowodowane natężeniem ruchu drogowego ▪ Brak usług dla społeczeństwa – pełne uzależnienie od miasta Malborka, ▪ Niedobór infrastruktury społecznej, w tym sportowej i rekreacyjnej,
Kierunki rozwoju	▪ Zaplecze usługowe i inwestycyjne Malborka ▪ Wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru – rozwój usług okołoturystycznych.

5 Analiza SWOT

Analiza SWOT (z ang. *strengths, weaknesses, opportunities, threats*) polegająca na przeciwstawianiu stron mocnych i słabych z przyszłymi możliwymi szansami i zagrożeniami jest podstawową metodą analizy rozwojowej wykorzystywaną w procesie planowania strategicznego.

Analiza powstała w wyniku oceny stanu istniejącego oraz obiektywnych założeń rozwojowych dokonanych na poziomie samorządu, a także wniosków wynikających z przeprowadzonych konsultacji ze społecznością lokalną.

Mocne i słabe strony stanowią zestaw czynników wewnętrznych oddziałujących bezpośrednio na gminę. Mocne strony należy wykorzystywać będą sprzyjać rozwojowi gminy, pozytywnie wyróżniać ją w otoczeniu oraz budować przewagę konkurencyjną w stosunku do innych podmiotów. Warunkiem rozwoju jest jednoczesna eliminacja bądź zniwelowanie oddziaływania stron słabych.

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– atrakcyjne położenie – gmina stanowi obszar okalający miasto Malbork – lokalny ośrodek rozwoju, w tym administracyjno-oświatowy, – dobra dostępność komunikacyjna – gminę przecinają drogi krajowe nr 22 i 55, droga wojewódzka nr 515; dogodne połączenia kolejowe, – rozwinięte rolnictwo – gmina ma charakter typowo rolniczy; znaczna część mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa, – potencjał inwestycyjny – gmina posiada tereny pod inwestycje, – potencjał turystyczny – gmina dysponuje terenami pod rozwój infrastruktury rekreacyjnej oraz rozbudowę sieć ścieżek rowerowych, – potencjał osiedleńczy – gmina stanowi zaplecze mieszkaniowo-usługowe Malborka, – walory przyrodnicze – na terenie gminy	– satelitarne położenie względem Malborka – uzależnienie od usług dostępnych na terenie miasta; brak możliwości konkurowania z miastem na wielu płaszczyznach, jak np. turystyka, handel. – nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa – niedostateczny poziom wyposażenia gminy w sieć kanalizacji sanitarnej, – niska atrakcyjność turystyczna gminy – nieznaczna liczba zabytków, brak atrakcji turystycznych (brak jednoznacznego produktu turystycznego charakterystycznego dla gminy), – niedobór infrastruktury społecznej, w tym rekreacyjnej i sportowej, – niski poziom aktywności społecznej, – zły stan techniczny infrastruktury drogowej – niski poziom bezpieczeństwa pieszych i

zlokalizowane są obszary cenne krajobrazowo, – korzystna struktura wiekowa mieszkańców – przewaga mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, – dobrze rozwinięta sieć wodociągowa – 94% mieszkańców korzysta z wodociągów.	kierowców, – niedobór infrastruktury drogowej – deficyt chodników i ścieżek rowerowych, – zanieczyszczenie środowiska i hałas – wzmożone natężenie ruchu drogowego, – brak nowych miejsc pracy – alternatywnych dla rolnictwa źródeł utrzymania, – brak systemu promocji gminy – skoordynowanych i regularnych działań gminy, – brak infrastruktury okołoturystycznej – całorocznych obiektów gastronomicznych i noclegowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
– pozyskiwanie środków dotacyjnych Unii Europejskiej, w tym w ramach programów operacyjnych w perspektywie 2014-2020, – wykorzystanie potencjału inwestycyjnego – zagospodarowanie terenów inwestycyjnych; pozyskanie inwestora zewnętrznego, – korzystny trend osiedleńczy – odpływ ludności z miast na wieś, – rozwój bazy turystycznej i oferty turystycznej – zwiększenie liczby obiektów okołoturystycznych oraz budowa oferty spędzania czasu wolnego, wykorzystanie potencjału krajobrazowego gminy, – wykreowanie produktu turystycznego, – uspokojenie ruchu samochodowego na obszarze gminy – modernizacja dróg gminnych, – rozwój infrastruktury drogowej – budowa chodników i ścieżek rowerowych, – modernizacja rolnictwa – wzmocnienie sektora przetwórstwa rolnego, – rozwój aktywności obywatelskiej – wspieranie działalności kół gospodyń	– stagnacja gospodarcza kraju i regionu – zmniejszenie zamożności mieszkańców, zmniejszenie tempa tworzenia miejsc pracy, – niska absorpcja środków europejskich – niekorzystna alokacja środków w ramach programów operacyjnych, niespójna polityka w zakresie dystrybucji środków, nieskoordynowane działania MOF i gminy w zakresie ich pozyskiwania, – wzrastające znaczenie Malborka – pogłębienie marginalizacji gminy wiejskiej względem ośrodka centralnego, – wzrastające tempo rozwoju gmin ościennych – rosnąca konkurencja w dziedzinie podaży terenów inwestycyjnych, a także turystyki i rekreacji, – wzrastający poziom zadłużenia samorządu – spowoduje ograniczenie środków przeznaczanych na działania rozwojowe i inwestycje, – niewystarczające środki przekazywane z budżetu państwa na zadania dodatkowo zlecone Gminie na podstawie aktów prawnych, – wzrost ruchu samochodowego, w tym ruchu

wiejskich, klubów sportowych i stowarzyszeń.

na drogach krajowych nr 22 i 55, przebieg planowanej obwodnicy Malborka przez obszar gminy, zwiększające się ryzyko wypadków, obniżona jakość życia mieszkańców,

– pogarszający się stan infrastruktury drogowej z uwagi na niewystarczające środki finansowe na remonty – ograniczenie dostępności komunikacyjnej gminy oraz obniżenie komfortu podróżowania,

– brak inwestycji oraz degradacja infrastruktury technicznej i społecznej – obniżająca się atrakcyjność inwestycyjna, osiedleńcza i turystyczna gminy,

– niekorzystne zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa, ruchy migracyjne na tereny silnie zurbanizowane,

– pogłębiające się zjawisko wykluczenia społecznego – bezrobocie, rozwarstwienie społeczne, niska aktywność obywatelska, niski poziom integracji osób osiedlających się

6 Wizja rozwoju

Wizja to pożądaný, docelowy obraz przyszłości, a więc w pełni ukształtowany wizerunek, który jest wynikiem dokonanej diagnozy sytuacji gminy Malbork, analizy jej silnych i słabych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń, a także rezultatem wielopoziomowych konsultacji, tj. zarówno na poziomie władz samorządowych, jak i mieszkańców.

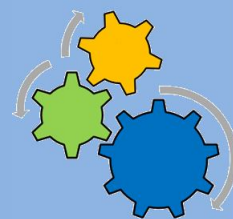
Wizja stanowi zatem odpowiedź na oczekiwania i aspiracje mieszkańców, a jednocześnie ma na celu ukształtowanie wizerunku gminy, który chce ona osiągnąć na koniec założonego horyzontu czasowego, tj. do 2020 roku, przy założeniu partycypacji społeczności lokalnej, przedstawicieli władz samorządowych oraz partnerów społeczno-gospodarczych.

Wnioski płynące z przeprowadzonej analizy stanu aktualnego uwzględniono przy formułowaniu ostatecznego, spójnego brzmienia wizji.

Wizja Gminy Malbork w 2020 roku otrzymuje zatem następujące brzmienie:

Gmina Malbork 2020 roku to:

1. gmina rolnicza, wykorzystująca jednocześnie położenie wokół Malborka do rozwoju mieszkalnictwa i usług, w tym usług okołoturystycznych,
2. posiadająca dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną i społeczną,
3. zapewniająca mieszkańcom dobre warunki życia i samodoskonalenia.

7 Misja rozwoju

Osiągnięcie stanu docelowego sformułowanego w wizji jest długoletnim procesem, składającym się z szeregu działań podejmowanych na różnych szczeblach. Do uczestnictwa w nim są zobowiązani zarówno mieszkańcy, władze samorządowe, jak i wszelkie organizacje i instytucje społeczno-gospodarcze funkcjonujące na obszarze gminy.

Misja ma za zadanie poinformować wszystkich interesariuszy działań gminy o kierunkach, jakie podejmuje i wartościach, które przyświecają realizacji wszelkich zadań. Przy tym ma charakter zarówno endo-, jak i egzogeniczny, bo skierowana jest do osób mieszkających na obszarze gminy, przedsiębiorców, czy instytucji społecznych funkcjonujących w jej granicach, ale również do potencjalnych mieszkańców, turystów, czy przedsiębiorców.

Skuteczność wdrażania wizji rozwoju wymaga podejmowania działań odpowiednio skoordynowanych, zapewniających spójność procesu zmian, co z kolei leży w gestii władz samorządowych, do których w głównej mierze również jest skierowana misja.

Jest ona znaczącym punktem odniesienia dla przedstawicieli samorządu w kontekście planowania priorytetów długookresowych, a także w zakresie integrowania działań partnerów rozwoju lokalnego (wewnętrznych i zewnętrznych). Zadaniem misji jest także motywowanie i integrowanie mieszkańców oraz ugruntowanie w nich potrzeby partycypacji w rozwoju oraz lokalnej tożsamości. Wreszcie misja spełnia funkcję promującą gminę, w szczególności wobec potencjalnych inwestorów, oraz turystów.

Mając na względzie powyższe **misji** gminy Malbork nadano następujące brzmienie:

**Wspieranie nowoczesnego rolnictwa i rozwoju przedsiębiorczości,
uwzględniając zasadę zrównoważonego rozwoju,
a także zapewnienie odpowiednich warunków życia dla mieszkańców oraz
komfortowych warunków wypoczynku dla odwiedzających gminę turystów.**

8 Wartości

Skuteczna realizacja założeń Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku wymaga również określenia zestawu wartości, którymi gmina będzie się kierować wykonując zadania własne oraz zlecone. Wartości te mają sprzyjać wszechstronnemu i zrównoważonemu rozwojowi. Powinny one przyświecać wszystkim interesariuszom rozwoju gminy Malbork.

ZAUFANIE	• szczerości i otwartość, wzajemny szacunek i wiara w czystość intencji partnerów w działaniu
WSPÓŁPRACA	• tworzenie więzi i współdziałanie na każdym poziomie we wzajemnych relacjach mieszkańców, przedstawicieli władz samorządowych i organizacji społeczno-gospodarczych
ODPOWIEDZIALNOŚĆ	• dokładności i poprawności wykonywanych działań, uczciwości i sumienności w wykonywanej pracy
SZACUNEK	• zrozumienie dla zróżnicowanych potrzeb i poglądów na wszystkich płaszczyznach, ukierunkowane na tworzenie pozytywnych relacji z otoczeniem
ZAANGAŻOWANIE	• koncentracja na pracy, nastawienie na maksymalizację efektów pracy i osiąganie wyznaczonych celów
DOBROBYT SPOŁECZNY	• ukierunkowanie na osiąganie wartości docelowych: zdrowie, bezpieczeństwo, wykształcenie, zamożność i poczucie samorealizacji każdego mieszkańca

Realizacja polityki samorządowej zgodnie z powyższymi zasadami zagwarantuje, iż podejmowane działania charakteryzować się będą wysoką wartością dodaną. Tym samym osiągnięty będzie efekt synergii rozwoju, czyli zwielokrotnienia korzyści i sukcesów dzięki zastosowaniu i łączeniu wielu części składowych w jedną całość.

9 Cele strategiczne

Dla skutecznej realizacji wizji gminy Malbork należy zaplanować cele strategiczne, które będą służyły jej osiągnięciu. Nadrzędnym celem prowadzenia polityki na szczeblu lokalnym jest tworzenie możliwie jak najlepszych warunków życia dla mieszkańców, klimatu inwestycyjnego i prowadzenia biznesu dla przedsiębiorców oraz optymalnych warunków rozwoju działalności rozlicznej dla rolników, mając jednocześnie na względzie zgodność z zasadami racjonalnego i zrównoważonego rozwoju. Konieczna jest zatem wzajemna integracja wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego, która nie wpłynie na tworzenie nowych dysproporcji rozwojowych.

Podstawą realizacji głównych założeń jest hierarchizacja celów na dwóch poziomach: strategicznym i operacyjnym. Przy jednoczesnym założeniu, że sformułowane cele powinny być konkretne, mierzalne, istotne, realistyczne i określone w czasie według zasady SMART. Skonkretyzowane wskazanie celów strategicznych pozwala na właściwą koordynację realizacji programów operacyjnych. Cele strategiczne określają długofalowe kierunki rozwoju gminy Malbork. Natomiast cele operacyjne stanowią ich uszczegółowienie i umożliwiają wyznaczenie konkretnych programów operacyjnych.

Cel strategiczny nr 1:
Rozwój infrastruktury technicznej i
drogowej wpływający na poprawę
jakości życia mieszkańców

Cel operacyjny 1.1:
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Cel operacyjny 1.2:
Poprawa jakości i rozwój infrastruktury
drogowej i towarzyszącej

Cel operacyjny 1.3:
Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Cel strategiczny nr 2:
Stymulowanie rozwoju rolnictwa i
lokalnej przedsiębiorczości

Cel operacyjny 2.1:
Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy

Cel operacyjny 2.2:
Wspieranie pozarolniczych form działalności
gospodarczej, w tym agroturystyki i działalności
okoloturystycznej

Cel operacyjny 2.3:
Wspieranie rozwoju efektywnej i konkurencyjnej
działalności rolniczej, w tym ekorolnictwa

Cel strategiczny nr 3:
Rozwój infrastruktury społecznej i
wspieranie aktywności mieszkańców

Cel operacyjny 3.1:
Poprawa warunków funkcjonowania i aktywna
działalność placówek oświatowych i społeczno-
kulturalnych,

Cel operacyjny 3.2:
Rozwój infrastruktury związanej z aktywnym
wypoczynkiem i rekreacją

Cel operacyjny 3.3:
Poprawa warunków funkcjonowania instytucji
publicznych

10 Wdrażanie i monitorowanie strategii

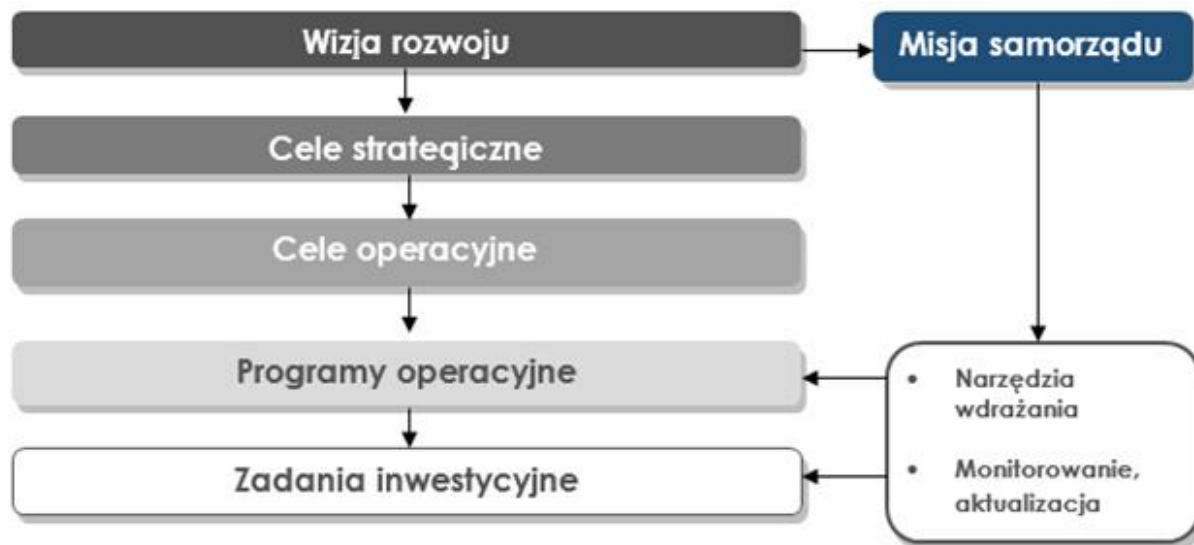
Planowanie ścieżki długofalowego, strategicznego rozwoju jest procesem opartym przede wszystkim na analizie stanu obecnego na płaszczyźnie przestrzenno-społeczno-ekonomicznej, konsultacjach społecznych oraz wnioskach z analizy SWOT, czyli chęci wykorzystania silnych stron i szans, przy jednoczesnej minimalizacji stron słabych i zagrożeń zewnętrznych. Proces ten umożliwia dobór optymalnych i skonkretyzowanych działań, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia pożądanego stanu docelowego.

Wdrożenie dokumentu strategicznego rozwoju opiera się na podstawowych założeniach, jakimi są:

- planowanie celów i decydowanie o najlepszym sposobie ich osiągnięcia,
- organizowanie, polegające na najlepszym pogrupowaniu działań i zasobów,
- realizacja założeń,
- bieżąca kontrola wykonania i monitorowanie efektów, wyrażające się wprowadzaniem korekt do przyjętych założeń (aktualizacji).

Poniższy rysunek prezentuje schemat procesu planowania Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku.

Rysunek. Proces planowania Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne

Wdrażanie założeń strategicznych wymaga stałego monitorowania rezultatów. Proces monitorowania obejmuje zbieranie i analizę danych ukazujących realizację celów strategicznych i operacyjnych poprzez tempo oraz jakość wdrażania programów operacyjnych.

Rysunek. Wdrażanie i monitorowanie Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku odbywać się będzie na poziomie strategicznym i operacyjnym. Obecny kształt Strategii został opracowany w warunkach społecznych, ekonomicznych i politycznych, które są stanami dynamicznymi. Ewaluacja na poziomie strategicznym obejmować będzie systematyczne obserwowanie zmian wewnętrznych i zewnętrznych, uwarunkowań rozwoju gminy, procesów zachodzących w otoczeniu oraz aktualizowanie celów i priorytetów. W tabeli przedstawiono podstawowy, strategiczny wskaźnik kontroli wdrażania Strategii.

Tabela. Monitorowanie wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku na poziomie strategicznym

Miernik procesu/wskaźnik	Opis	Oczekiwana wartość wskaźnika	Harmonogram weryfikacji	Źródło weryfikacji wskaźnika
Liczba zrealizowanych celów strategicznych	Realizacja przynajmniej jednego zadania/projektu w każdym celu strategicznym do 2020 roku	100% zrealizowanych celów strategicznych	Raz w roku w okresie realizacji Strategii, tj. w latach 2014-2020	Ewidencja prowadzona przez Urząd Gminy w Malborku (m.in. rejestr decyzji administracyjnych, bazy danych, protokoły zdawczo-odbiorcze inwestycji)

Źródło: Opracowanie własne

Monitorowanie wdrożenia założeń dokumentu na poziomie strategicznym obejmować będzie ocenę postępu realizacji i skuteczności wdrażanych projektów na podstawie osiągania wskaźników wpisanych w ramach programów operacyjnych.

Za proces monitorowania realizacji Programu odpowiedzialny będzie pracownik Urzędu Gminy w Malborku, powołany przez Wójta. Do jego zadań będzie należało dokonywanie analizy, na koniec każdego roku kalendarzowego, spójności zrealizowanych działań z celami strategicznymi oraz stopnia realizacji programów operacyjnych.

Załącznik 1 Zgodność celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi oraz gminnymi dokumentami o charakterze strategicznym

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności.

Strategia jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju.

Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Kierunki interwencji podporządkowane są schematowi trzech obszarów strategicznych, z którymi korelują założenia niniejszej Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030.	Strategia Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku		
	CS 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców	CS 2: Stymulowanie rozwoju rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości	CS 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców
OBSZAR: Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki		X	
OBSZAR: Równoważenie potencjałów rozwojowych regionów	X	X	X
OBSZAR: Efektywność i sprawność państwa			X

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo.

Dokument Strategii Rozwoju Kraju 2020 stanowi fundament strategicznego rozwoju Polski w średnim horyzoncie czasowym. Strategia wskazuje kluczowe zadania

państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe.

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne, w które wpisują się cele strategiczne niniejszej Strategii.

Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku		
	CS 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców	CS 2: Stymulowanie rozwoju rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości	CS 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców
OBSZAR: Sprawne i efektywne państwo			X
OBSZAR: Konkurencyjna gospodarka		X	
OBSZAR: Spójność społeczna i terytorialna	X	X	X

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Kolejnym dokumentem, z którym wykazuje zbieżność niniejszy dokument, jest Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego. Strategia sektorowa o randze krajowej, stanowiąca jedną z dziewięciu strategii zintegrowanych i będąca odpowiedzią na konieczność podniesienia jakości życia w Polsce w perspektywie roku 2020. Jest jednocześnie punktem wyjścia do rozbudowy i podnoszenia jakości kapitału ludzkiego w Polsce poprzez zastosowanie właściwych rozwiązań, dostosowanych do potrzeb osób na każdym etapie życia.

Głównym celem realizacji Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. W dokumencie wyznaczono pięć celów szczegółowych, które wykazują zbieżność z celami określonymi dla Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Strategia Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku		
	CS 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców	CS 2: Stymulowanie rozwoju rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości	CS 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców
CEL SZCZEGÓŁOWY 1: Wzrost zatrudnienia		X	
CEL SZCZEGÓŁOWY 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszego funkcjonowania osób starszych		X	X
CEL SZCZEGÓŁOWY 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym			X
CEL SZCZEGÓŁOWY 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej			X
CEL SZCZEGÓŁOWY 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli			X

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie stanowi kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Celem strategicznym polityki regionalnej, wskazanym w Strategii, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Ponadto w dokumencie ustalone zostały trzy cele, z którymi zgodne są cele strategiczne niniejszej Strategii.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020	Strategia Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku		
	CS 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców	CS 2: Stymulowanie rozwoju rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości	CS 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców
CEL 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów „konkurencyjność”	X	X	X
CEL 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych „spójność”	X		X
CEL 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie „sprawność”			X

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego będąca podstawowym i najważniejszym narzędziem prowadzonej przez samorząd województwa polityki regionalnej, wyznacza główne cele i kierunki dalszego rozwoju regionu. Strategia wskazuje 3 cele strategiczne, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym. Zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Malbork z celami Strategii Pomorskie 2020 prezentuje poniższa tabela.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020	Strategia Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku		
	CS 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców	CS 2: Stymulowanie rozwoju rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości	CS 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców
CEL STRATEGICZNY: Nowoczesna gospodarka		X	
CEL STRATEGICZNY: Aktywni mieszkańcy		X	X
CEL STRATEGICZNY: Atrakcyjna przestrzeń	X	X	X

Ponadto cele strategiczne niniejszej Strategii są spójne z Regionalnymi Programami Strategicznymi (RPS) stanowiącymi uszczegółowienie Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 w następującym stopniu:

Regionalny Program Strategiczny	Strategia Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku		
	CS 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców	CS 2: Stymulowanie rozwoju rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości	CS 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców
Mobilne Pomorze	X	X	
Ekoefektywne Pomorze			X
Zdrowie dla Pomorzan			X
Aktywni Pomorzanie		X	X
Pomorski Port Kreatywności		X	
Pomorska Podróż		X	

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (projekt uwzględniający wnioski z konsultacji społecznych i oceny ex-ante zaakceptowany przez ZWP uchwałą nr 107/325/14 z dn. 07.02.2014)

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020 będzie jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020. Tematyczny zakres oraz logika interwencji RPO WP są zdeterminowane zapisami sześciu Regionalnych Programów Strategicznych stanowiącymi uszczegółowienie SRWP.

Zgodność priorytetów RPO WP z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku została przedstawiona w postaci tabeli.

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku		
	CS 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców	CS 2: Stymulowanie rozwoju rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości	CS 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców
1. Komercjalizacja wiedzy		X	
2. Przedsiębiorstwa		X	
3. Edukacja			X
4. Kształcenie zawodowe			X
5. Zatrudnienie		X	
6. Integracja		X	X
7. Zdrowie			X
8. Konwersja	X		
9. Mobilność	X		
10. Energia			X
11. Środowisko	X	X	

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Motywy przygotowania dokumentu Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 było zaplanowanie działań prowadzących do budowania nowego wymiaru integracji społecznej, koniecznego w kontekście zmian demograficznych, gospodarczych oraz społeczno-kulturowych. Strategia jest opracowaniem kompleksowym, obejmującym w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi. Ponadto dokument Strategii jest integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 i stanowi tym samym dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym w obszarze aktywni mieszkańcy. Ze względu na swój sektorowy charakter dokument ten jest zbieżny w sposób szczególny z dokumentem Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku w zakresie celu strategicznego nr 5 „Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej”.

Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020

Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020 zawiera 4 cele perspektywiczne, 12 średniookresowych, 1 priorytetowy oraz 60 kierunków działań. Każdemu z celów towarzyszy krótka charakterystyka stanu i problemów środowiska oraz wybranych uwarunkowań wynikających z przepisów prawa. Strategia Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku jest spójna z Programem Ochrony Środowiska szczególnie w zakresie następujących celów perspektywicznych Programu: cel III – Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, cel IV – Zrównoważone wykorzystanie energii, wody i surowców naturalnych.

Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Malborka na lata 2014-2020

Dokument strategii przygotowany dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF) Malborka wykazuje wysoki poziom zbliżenia w zakresie celów strategicznych z dokumentem Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

Ze względu na swój lokalny charakter dokument wykazuje wysoki poziom zbieżności założeń w zakresie kierunków rozwoju. Zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku z celami Strategii Rozwoju MOF Malborka prezentuje poniższa tabela.

Strategia rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Malborka na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku		
	CS 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców	CS 2: Stymulowanie rozwoju rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości	CS 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców
OBSZAR PRIORYTETOWY: Efektywna gospodarka		X	
CS.1.1 Wysoka konkurencyjność lokalnej gospodarki		X	
CS.1.2 Atrakcyjność turyistyczna katalizatorem dynamicznego rozwoju gosp.		X	

OBSZAR PRIORYTETOWY: Aktywne społeczeństwo		X	X
CS.2.1 Rozwinięty i zintegrowany kapitał społ.			X
CS.2.2. Efektywny system edukacji			X
OBSZAR PRIORYTETOWY: Funkcjonalna przestrzeń publ.	X	X	X
CS.3.1 Poprawa wew. i zew. dostępności transportowej MOF Malborka	X		
CS.3.2 Zrównoważony rozwój energetyczno-techniczny MOF Malborka	X	X	X

Ponadto, w dokumencie wymieniono w sposób enumeratywny kluczowe inwestycje planowane do realizacji w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Malborka w latach 2014-2020. Poniżej wskazano te, które realizowane będą na terenie Gminy Malbork z określeniem ich spójności z celami niniejszej strategii.

Projekty kluczowe wskazane do wdrożenia w latach 2014-2020 na ramach MOF Malborka realizowane na terenie Gminy Malbork	Strategia Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku		
	CS 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców	CS 2: Stymulowanie rozwoju rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości	CS 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców
Rozbudowa bazy infrastrukturalnej transportu rowerowego stanowiącego dojazd do węzłów integracyjnych	X		X
Poprawa efektywności energetycznej w obiektach użyteczności publicznej na terenie Powiśla i Żuław (wraz z działaniami informacyjno – edukacyjnymi- poprawa efektywności systemów wytwarzania i przesyłu energii poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Malborka, wymianę oświetlenia ulicznego i fotowoltaikę.	X		X
Stworzenie systemu IT klasy B2C oraz B2B usprawniającego realizację procesów biznesowych wśród członków Malborskiego Klastra Turystycznego na potrzeby konsumenta poprzez wspólne przedsięwzięcia pomiędzy przedsiębiorstwami, instytucjami, samorządami Obszaru Funkcjonalnego Malborka.		X	

Załącznik 2 – Programy operacyjne

Programy operacyjne stanowią przejście z poziomu planowania celów strategicznych do planowania działań operacyjnych i są kluczowym aspektem wdrażania Strategii. Umożliwiają one przede wszystkim pogrupowanie założeń strategicznych według głównych sfer oddziaływania, wyznaczenie poszczególnych czynników warunkujących realizację działań inwestycyjnych oraz systemu monitorowania na poziomie operacyjnym. Wyróżniono następujące Programy Operacyjne:

I Infrastruktura

II Lokalna gospodarka

III Rozwój społeczny

Programy zostały skonkretyzowane w oparciu o politykę rozwojową samorządu, uwzględniają także plany inwestycyjne władz samorządowych oraz konsultacje społeczne. Podstawą opracowania wskazanych programów operacyjnych było również zachowanie spójności ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 przyjętą przez Sejmik Województwa Pomorskiego dnia 24 września 2012 r. Poziom korelacji Programów Operacyjnych niniejszej Strategii ze Strategią Pomorskie 2020 oraz uszczegóławiającymi ją Regionalnymi Programami Strategicznymi zaprezentowano na kolejnej stronie.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego precyzuje w perspektywie 2020 roku trzy cele strategiczne, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym. Są to: (1) nowoczesna gospodarka, (2) aktywni mieszkańcy i (3) atrakcyjna przestrzeń. Są one konkretyzowane przez 10 celów operacyjnych oraz zaproponowane kierunki działań. Celem nadrzędnym pozostaje spójność regionu, rozumiana jako zapewnienie możliwości rozwoju i poszukiwanie takich ścieżek zmian, które będą wykorzystywały i wzmacniały potencjał każdego z obszarów.

Szczegółowo założenia przyszłej, wojewódzkiej polityki rozwojowej prezentują, uszczegóławiają, Regionalne Programy Strategiczne (RPS) w sześciu obszarach: (1) rozwój gospodarczy, (2) atrakcyjność kulturalna i turystyczna, (3) aktywność zawodowa i społeczna, (4) ochrona zdrowia, (5) transport, a także (6) energetyka i środowisko.

Zależności między Strategią Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku oraz Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 wspólnie z Regionalnymi Programami Strategicznymi (RPS) – prezentuje rycina na poprzedniej stronie.

Głównym, przyjętym założeniem zaproponowanych Programów Operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Malbork do 2020 roku jest wpisywanie się w co najmniej jeden cel strategiczny na poziomie niniejszej Strategii, a w związku z tym spełnianie założeń jednego lub więcej celów operacyjnych. Zakres każdego programu operacyjnego obejmuje w szczególności: cele strategiczne programu, uwarunkowania realizacji programu, identyfikację potencjalnych beneficjentów, powiązania z innymi programami operacyjnymi, przewidywalne mierzalne rezultaty, listę projektów kluczowych, źródła finansowania projektu.

Realizacja działań wpisujących się w założenia programów operacyjnych, ma przyczynić się do osiągnięcia zakładanych celów oraz wypełnienia misji i założonej wizji rozwoju. Skuteczność procesu wdrożenia będzie natomiast weryfikowana poprzez system monitorowania – w formie stopnia realizacji wskaźników rezultatów.

PROGRAM OPERACYJNY: INFRASTRUKTURA

CEL STRATEGICZNY 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców

CELE OPERACYJNE:

Cel operacyjny 1.1:

Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Cel operacyjny 1.2:

Poprawa jakości i rozwój infrastruktury drogowej i towarzyszącej

Cel operacyjny 1.3:

Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym

BENEFICJENCI OSTATECZNI:

- mieszkańcy gminy Malbork
- turyści odwiedzający i przejeżdżający przez gminę Malbork

KORZYŚCI BEZPOŚREDNIE:

- poprawa warunków bytowych mieszkańców
- poprawa stanu środowiska naturalnego
- wzrost atrakcyjności osiedleńczej, turystycznej i inwestycyjnej gminy
- wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym pieszych i rowerzystów

PRZYKŁADOWE PROJEKTY:

- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej o dł. 9 km w miejscowościach Cisy-Kraśniewo
- Budowa i modernizacja nawierzchni drogi w Nowej Wsi Malborskiej
- Budowa i rozbudowa oświetlenia drogowego na terenie gminy

ROLA SAMORZĄDU:

- inicjator i realizator zadań
- wsparcie finansowe
- wsparcie organizacyjne

KOMPLEMENTARNOŚĆ Z INNYMI PROGRAMAMI OPERACYJNYMI:

- II Lokalna gospodarka
- III Rozwój społeczny

PARTNERZY:

- samorządy lokalne oraz władze państwowe
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
- Zarząd Dróg Wojewódzkich

WSKAŹNIKI:

- liczba zrealizowanych zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej
- liczba zrealizowanych zadań z zakresu budowy i modernizacji infrastruktury drogowej

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- budżet gminy
- pozostałe środki publiczne, w tym krajowe
- dotacje, w tym z funduszy unijnych (np. w ramach RPO WP, PROW), pozostałych funduszy oraz ministerialne
- instrumenty finansowe – pozadotacyjne środki finansowe w ramach funduszy unijnych (np. pożyczki, wsparcie kapitałowe)
- środki prywatne

PROGRAM OPERACYJNY: LOKALNA GOSPODARKA

CEL STRATEGICZNY 2: Stymulowanie rozwoju rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości

CELE OPERACYJNE:

Cel operacyjny 2.1:

Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy

Cel operacyjny 2.2:

Wspieranie pozarolniczych form działalności gospodarczej, w tym agroturystyki i działalności okoloturystycznej

Cel operacyjny 2.3:

Wspieranie rozwoju efektywnej i konkurencyjnej działalności rolniczej, w tym ekorolnictwa

BENEFICJENCI OSTATECZNI:

- mieszkańcy gminy Malbork
- rolnicy i lokalni przedsiębiorcy oraz inwestorzy

KORZYŚCI BEZPOŚREDNIE:

- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy
- wzrost przedsiębiorczości na terenie gminy
- unowocześnienie rolnictwa
- wzrost liczby miejsc pracy

PRZYKŁADOWE PROJEKTY:

- Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej o dł. 2,6 km na terenach inwestycyjnych gminy (Nowa Wieś Malborska)
- Budowa kolektora deszczowego o dł. 3,6 km na terenach inwestycyjnych gminy
- Wsparcie przy pozyskiwaniu środków dotacyjnych na rozwój rolnictwa oraz działalności pozarolniczej, w tym agroturystyki

ROLA SAMORZĄDU:

- inicjator i realizator zadań
- wsparcie finansowe
- wsparcie organizacyjne

KOMPLEMENTARNOŚĆ Z INNYMI PROGRAMAMI OPERACYJNYMI:

- I Infrastruktura
- III Rozwój społeczny

PARTNERZY:

- przedsiębiorcy
- organizacje pozarządowe

WSKAŹNIKI:

- liczba nowopowstałych podmiotów działalności gospodarczej
- liczba nowopowstałych gospodarstw agroturystycznych
- liczba zmodernizowanych gospodarstw rolnych

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- budżet gminy
- pozostałe środki publiczne, w tym krajowe
- dotacje, w tym z funduszy unijnych (np. w ramach RPO WP, PROW), pozostałych funduszy oraz ministerialne
- instrumenty finansowe – pozadotacyjne środki finansowe w ramach funduszy unijnych (np. pożyczki, wsparcie kapitałowe)
- środki prywatne

PROGRAM OPERACYJNY: ROZWÓJ SPOŁECZNY

CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców

CELE OPERACYJNE:

Cel operacyjny 3.1:

Poprawa warunków funkcjonowania i aktywna działalność placówek oświatowych i społeczno-kulturalnych

Cel operacyjny 3.2:

Rozwój infrastruktury związanej z aktywnym wypoczynkiem i rekreacją

Cel operacyjny 3.3:

Poprawa warunków funkcjonowania instytucji publicznych

BENEFICJENCI OSTATECZNI:

- mieszkańcy gminy Malbork
- turyści

KORZYŚCI BEZPOŚREDNIE:

- wzrost atrakcyjności osiedleńczej turystycznej gminy
- wzrost jakości życia mieszkańców
- wzrost dostępu do podstawowych usług społecznych i publicznych
- wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców

PRZYKŁADOWE PROJEKTY:

- Rozbudowa budynku Gminnego Zespołu Szkół oraz budowa sali gimnastycznej
- Termomodernizacja budynku administracyjnego Urzędu Gminy, szkoły i ośrodka zdrowia
- Budowa ciągu pieszo-rowerowego Tragamin-Malbork
- programy edukacyjne, aktywizacyjne i prozdrowotne

ROLA SAMORZĄDU:

- inicjator i realizator zadań
- wsparcie finansowe
- wsparcie organizacyjne

KOMPLEMENTARNOŚĆ Z INNYMI PROGRAMAMI OPERACYJNYMI:

- I Infrastruktura
- II Lokalna gospodarka

PARTNERZY:

- władze samorządowe
- organizacje pozarządowe

WSKAŹNIKI:

- liczba zmodernizowanych placówek oświatowych oraz instytucji publicznych
- długość wybudowanych ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- budżet gminy
- pozostałe środki publiczne, w tym krajowe
- dotacje, w tym z funduszy unijnych (np. w ramach RPO WP, PROW), pozostałych funduszy oraz ministerialne
- instrumenty finansowe – pozadotacyjne środki finansowe w ramach funduszy unijnych (np. pożyczki, wsparcie kapitałowe)

Załącznik 3 – Inwestycje planowane do 2020 roku

Lp.	Zadanie inwestycyjne	Miejscowość realizacji	Lata realizacji	Wartość inwestycji	Opis projektu (zakres)	Celowość realizacji
1.	Kanalizacja sanitarna	Cisy-Kraśniewo	2015-2019	4 100 000,00	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej o dł. 9 km.	Rozwiązanie problemu gospodarki odpadami płynnymi.
2.	Rozbudowa budynku Gminnego Zespołu Szkół	Malbork, ul. Główna	2015-2018	5 400 000,00	Rozbudowa istniejących budynków oraz budowa Sali gimnastycznej.	Poprawa warunków do realizacji programów oświatowych.
3.	Kanalizacja sanitarna	Nowa Wieś Malborska	2017-2020	4 300 000,00	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej o dł. 5,8 km.	Rozwiązanie problemu gospodarki odpadami płynnymi
4.	Kanalizacja sanitarna + woda	Tereny inwestycyjne Nowa Wieś Malborska	2015-2020	1 600 000,00	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej o dł. 2,6 km.	Przygotowanie działek budowlanych do sprzedaży.
5.	Kanalizacja deszczowa	Tereny inwestycyjne	2015-2020	3 200 000,00	Budowa kolektora deszczowego o dł. 3,6 km.	Rozwiązanie problemu wód opadowych na terenach inwestycyjnych.
6.	Drogi gminne	Nowa Wieś Malborska	2015-2020	6 500 000,00	Budowa i modernizacja nawierzchni dróg gminnych.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
7.	Drogi gminne	Grobelno	2015-2017	1 900 000,00	Budowa i modernizacja nawierzchni dróg gminnych.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
8.	Drogi gminne	Cisy	2015-2016	900 000,00	Budowa i modernizacja nawierzchni dróg gminnych.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
9.	Drogi gminne	Kraśniewo	2015-2017	600 000,00	Budowa i modernizacja nawierzchni dróg gminnych.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

10.	Termomodernizacja budynków	Budynek UG, szkoła, ośrodek zdrowia	2015-2017	1 100 000,00	Remont i modernizacja budynku administracyjnego Urzędu Gminy oraz szkoły i ośrodka zdrowia.	Poprawa warunków pracy, estetyki budynków i kosztów utrzymania obiektów.
11.	Drogi gminne	Kałdowo Wieś	2016-2018	800 000,00	Modernizacja nawierzchni drogi.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
12.	Drogi gminne	Kościeleczyki	2016-2018	1 100 000,00	Budowa i modernizacja drogi.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
13.	Drogi gminne	Nowa Wieś Malborska	2019-2020	2 500 000,00	Budowa skrzyżowania drogi gminnej z drogą krajową nr 55.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
14.	Drogi gminne	Stogi	2018-2020	1 300 000,00	Remont i modernizacja nawierzchni drogi.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
15.	Ścieżka rowerowa	Tragamin Malbork	2016-2017	2 100 000,00	Budowa ciągu pieszo-rowerowego Tragamin-Malbork	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu pieszo-rowerowym.
16.	Ścieżka rowerowa	Lasowice Wielkie Lasowice Małe	2015-2016	1 100 000,00	Budowa ciągu pieszo-rowerowego Lasowice Wielkie-Lasowice Małe	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu pieszo-rowerowym.
17.	Ścieżka rowerowa	Kraśniewo Grobelno	2018-2020	3 300 000,00	Budowa ciągu pieszo-rowerowego Grobelno-Kraśniewo	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu pieszo-rowerowym.
18.	Kanalizacja sanitarna	Lasowice Wielkie Szawałd	2017-2020	3 100 000,00	Budowa kolektora zbiorczego sieci kanalizacji sanitarnej.	Poprawa gospodarki odpadami płynnymi.
19.	Sieć wodociągowa	Teren gminy	2015-2020	800 000,00	Rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej na terenie gminy.	Zaopatrzenie mieszkańców gminy w wodę pitną.
20.	Oświetlenie drogowe	Teren gminy	2014-2020	600 000,00	Budowa i rozbudowa oświetlenia drogowego.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Załącznik 4 – Strategiczna karta wyników

L.p.	Miernik procesu/wskaźnik	Założenia	Oczekiwana wartość wskaźnika	Poziom osiągnięcia wskaźnika*							Osiągnięta wartość wskaźnika
				XII 2014	XII 2015	XII 2016	XII 2017	XII 2018	XII 2019	XII 2020	
 Cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej wpływający na poprawę jakości życia mieszkańców											
1.	Liczba zrealizowanych zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wpływających na poprawę jakości życia mieszkańców	Realizacja przynajmniej jednego zadania/projektu w ramach każdego wskaźnika do 2020 roku	3 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								
2.	Liczba zrealizowanych zadań z zakresu infrastruktury drogowej (budowa, przebudowa i remont dróg, chodników)		6 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								

**Cel strategiczny 2:
Stymulowanie rozwoju rolnictwa
i lokalnej przedsiębiorczości**

3.	Liczba zrealizowanych zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wpływających na poziom zaopatrzenia w media terenów inwestycyjnych	Realizacja przynajmniej jednego zadania/projektu w ramach każdego wskaźnika do 2020 roku	1 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								
4.	Liczba nowopowstałych podmiotów działalności gospodarczej		100 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								
5.	Liczba nowych inwestycji zewnętrznych		1 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								
6.	Liczba zrealizowanych zadań związanych z aktywizacją mieszkańców na lokalnym rynku pracy		1 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								

 Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury społecznej i wspieranie aktywności mieszkańców											
7.	Liczba budynków poddanych termomodernizacji	Realizacja przynajmniej jednego zadania/projektu w ramach każdego wskaźnika do 2020 roku	2 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								
8.	Liczba zrealizowanych zadań związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii		2 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								
9.	Liczba rozbudowanych budynków użyteczności publicznej		1 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								
10.	Liczba zrealizowanych zadań związanych z remontem i doposażeniem placówek oświatowych		2 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								

11.	Liczba zrealizowanych zadań związanych z budową ścieżek rowerowych	Realizacja przynajmniej jednego zadania/projektu w ramach każdego wskaźnika do 2020 roku	2 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								
12.	Liczba zrealizowanych zadań związanych z aktywizacją społeczną mieszkańców (projekty edukacyjne, aktywizacyjne i prozdrowotne)		3 szt.								
			Źródło weryfikacji wskaźnika:								